

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)
และบริษัทย่อย

งบการเงิน

ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของ บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของ บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และงบกำไรขาดทุน และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>การรับรู้รายได้ - เบี้ยประกันภัยรับ</p> <p>กลุ่มบริษัทมีการรับประกันภัยชีวิตให้กับลูกค้าเป็นจำนวนมากภายในหลากหลายประเภทและจำนวนของกรมธรรม์และช่องทางการจำหน่าย กลุ่มบริษัทรับรู้เบี้ยประกันภัยรับเป็นรายได้ตั้งแต่วันที่เริ่มคุ้มครองตามที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ ทั้งนี้กลุ่มบริษัทมีขั้นตอนการพิจารณาการรับประกันภัยซึ่งวันที่อนุมัติการรับประกันภัยอาจแตกต่างจากวันที่เริ่มคุ้มครอง</p> <p>ทั้งนี้เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ คือ รายได้ค่าเบี้ยประกันภัยรับนั้นเกิดขึ้นจริง มีการรับรู้รายได้ค่าเบี้ยประกันภัยรับถูกต้อง และครบถ้วนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญของข้าพเจ้าประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • การทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัยรับ • การสอบทานการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัยรับ • การทดสอบประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในรวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัยรับ และ • การตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบเอกสารประกอบการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัยรับรวมถึงเบี้ยประกันภัยรับในช่วงไตรมาสสิ้นรอบและหลังวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยพิจารณาข้อมูลวันที่กรมธรรม์มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ที่ออกให้กับลูกค้า มีการรับรู้รายได้ถูกต้องและครบถ้วน - ตรวจสอบเอกสารประกอบรายการที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป (Journal Entries) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัยรับ - การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับรายได้เบี้ยประกันภัยรับ
<p>กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยนโยบายการบัญชี เรื่อง การรับรู้รายได้ และรายละเอียดรายได้จากการรับประกันภัยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.2 และข้อ 27 ตามลำดับ</p>	

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>ประมาณการหนี้สินสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว</p> <p>ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวจำนวน 256,595 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 95.05 ของหนี้สินรวม ซึ่งเป็นยอดสำรองสะสมตั้งแต่เริ่มทำประกันภัยถึงวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่มีผลบังคับอยู่ และคำนวณโดยอ้างอิงตามวิธีสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ (Net Level Premium Valuation: NPV) ซึ่งเป็นวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้ข้อสมมติคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงตลอดอายุกรมธรรม์ (Lock-in Assumption) โดยบวกเพิ่มด้วยสำรองร้อยละ 4 ของสำรองตามวิธีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิคงที่ สำหรับความเสี่ยงจากการที่ข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณแตกต่างไปจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้กลุ่มบริษัททดสอบความเพียงพอของหนี้สินทุกรวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หากหนี้สินจำนวนไม่เพียงพอก็จะรับรู้ส่วนต่างเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุน วิธีการทดสอบความเพียงพอของหนี้สินคำนวณด้วยวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation: GPV) โดยใช้ข้อสมมติที่เป็นค่าประมาณการที่ดีที่สุด (Best-estimate Assumption) ของภาระผูกพันตามสัญญาประกันภัย ณ ขณะนั้น ข้อสมมติสำคัญที่ใช้ในการคำนวณประกอบด้วย อัตรา死亡率 อัตราคิดลด อัตราการขาดอายุหรือเวนคืนกรมธรรม์ และอัตราค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและบริหารงาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติอาจส่งผลกระทบต่อสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาระยะยาวอย่างมีสาระสำคัญ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญของข้าพเจ้าประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • การทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว • การสอบทานการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว • การทดสอบประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในรวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว และ • การตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีซึ่งเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยได้ประเมินข้อมูลหลักข้อสมมติที่สำคัญแบบจำลองทางการเงินด้วยวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation: GPV) ซึ่งฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทใช้ในการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน โดยการทดสอบข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวกับแหล่งที่มาของข้อมูลประเมินข้อสมมติแบบจำลองทางการเงินและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว โดยทำการวิเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ประสบการณ์ของกลุ่มบริษัท วิธีการตั้งข้อสมมติจากประสบการณ์ในอดีต และเปรียบเทียบข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารของบริษัทใช้กับแหล่งข้อมูลภาพรวมของธุรกิจประกันชีวิต ในส่วนของข้อสมมติทางด้านเศรษฐกิจมีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>ทั้งนี้เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือ การวัดมูลค่าของประมาณการสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาระยะยาวเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</p> <p>กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยนโยบายการบัญชี เรื่อง สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาระยะยาว รายละเอียดสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาระยะยาวและข้อสมมติฐานที่สำคัญที่ใช้ในวัดมูลค่าสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 4.14.1 ข้อ 20.1 และข้อ 20.5.1</p>	<p>ข้อสมมติดังกล่าวกับข้อมูลทางการเงินและเศรษฐกิจ ทดสอบแบบจำลองทางการเงิน ประเมินวิธีการที่ใช้ในการคำนวณสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวว่าเป็นไปตามวิธีของคณิตศาสตร์ประกันภัยและประกาศของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย วิเคราะห์และสอบทานรายการเคลื่อนไหวของยอดสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบเอกสารประกอบรายการที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป (Journal Entries) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว - การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสำรองสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

เรื่องอื่น

งบการเงินรวมของบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ที่แสดงเปรียบเทียบตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่น ซึ่งแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขตามรายงาน ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 โดยมีวรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นเรื่องการจัดประเภทรายการบัญชีตามรูปแบบงบการเงินที่ออกใหม่ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยลงวันที่ 4 มีนาคม 2559 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป และเรื่องการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่มาใช้

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่งข้าพเจ้าได้รับข้อมูลอื่นในรายงานประจำปีฉบับเตรียมเผยแพร่ก่อนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลอื่นดังกล่าว

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือการอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อมูลอื่นในรายงานประจำปีฉบับเตรียมเผยแพร่ โดยไม่พบว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ข้าพเจ้าต้องรายงาน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ เหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ จากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปรูปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้สังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงินหรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สื่อบสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ชวลา เทียนประเสริฐกิจ

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4301

บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสึ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6	3,975,792	13,109,072	3,877,092	13,020,689
เบี้ยประกันภัยค้างรับ	7	1,910,413	2,199,553	1,910,413	2,199,553
รายได้จากการลงทุนค้างรับ		2,457,620	2,053,258	2,457,620	2,053,258
สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ	8, 20	404,713	374,219	404,713	374,219
ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อ	9	928,466	649,427	928,466	649,427
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	10	349,447	21,849	349,447	21,849
สินทรัพย์ลงทุน					
เงินลงทุนในหลักทรัพย์					
เงินลงทุนเพื่อค้า	11	87,957	155,100	87,957	155,100
เงินลงทุนเพื่อขาย	11	77,121,935	65,314,232	77,121,935	65,314,232
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	11, 34, 35	208,373,406	185,817,494	208,373,406	185,817,494
เงินลงทุนทั่วไป	11	29,588	29,588	29,588	29,588
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	-	-	151,117	132,530
เงินให้กู้ยืม	13	9,404,604	7,912,166	9,404,604	7,912,166
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	14	18,817	19,882	18,817	19,882
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	15	1,314,554	1,157,564	1,311,776	1,153,523
ค่าความนิยม	16	4,955	4,955	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	17	11,252	19,557	10,880	18,950
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	18	1,511,620	2,818,598	1,511,620	2,818,598
สินทรัพย์อื่น	19	824,049	699,638	779,458	667,651
รวมสินทรัพย์		308,729,188	282,356,152	308,728,909	282,358,709

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สิน					
หนี้สินจากสัญญาประกันภัย	20	265,978,194	243,098,663	265,978,189	243,098,663
เจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อ	21	1,003,195	592,515	1,003,195	592,515
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	10	765,613	2,775,409	765,613	2,775,409
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		-	403,632	-	403,632
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	22	228,827	201,806	227,097	200,415
หนี้สินอื่น	23	1,988,600	1,955,052	1,968,515	1,947,235
รวมหนี้สิน		269,964,429	249,027,077	269,942,609	249,017,869
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 1,708,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		1,708,000	1,708,000	1,708,000	1,708,000
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว	24				
หุ้นสามัญ 1,707,566,000 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 1 บาท ชำระครบแล้ว		1,707,566	-	1,707,566	-
หุ้นสามัญ 1,705,953,060 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 1 บาท ชำระครบแล้ว		-	1,705,953	-	1,705,953
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	24	3,360,993	3,309,857	3,360,993	3,309,857
สำรองส่วนทุนจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	24	-	11,323	-	11,323
เงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจากการใช้สิทธิ					
ใบสำคัญแสดงสิทธิ	25	-	20,300	-	20,300
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว					
ทุนสำรองตามกฎหมาย	26	170,800	170,800	170,800	170,800
เงินสำรองทั่วไป		400,000	400,000	400,000	400,000
ยังไม่ได้จัดสรร		23,841,906	21,482,015	23,872,300	21,502,219
องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น					
ส่วนเกินทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย					
- สุทธิจากภาษีเงินได้		9,274,641	6,220,388	9,274,641	6,220,388
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน					
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ		(4,441)	299	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท		38,751,465	33,320,935	38,786,300	33,340,840
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		13,294	8,140	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		38,764,759	33,329,075	38,786,300	33,340,840
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		308,729,188	282,356,152	308,728,909	282,358,709

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
รายได้					
เบี้ยประกันภัยรับ	27, 33	44,039,347	43,332,857	44,039,210	43,332,919
<u>หัก</u> เบี้ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อ	27	(1,096,809)	(978,436)	(1,096,809)	(978,436)
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ		42,942,538	42,354,421	42,942,401	42,354,483
<u>หัก</u> สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็น					
รายได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	27	(27,578)	(72,966)	(27,578)	(72,966)
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิจากการประกันภัยต่อ		42,914,960	42,281,455	42,914,823	42,281,517
รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	27	268,146	248,903	268,146	248,903
รายได้จากการลงทุนสุทธิ	33	11,602,975	10,631,995	11,602,934	10,631,995
ผลกำไรจากเงินลงทุน	11	1,361,743	2,319,895	1,361,743	2,319,895
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าสุทธิธรรม	31	101,404	(79,940)	101,404	(79,940)
รายได้อื่น	33	131,642	92,324	116,213	80,066
รวมรายได้		56,380,870	55,494,632	56,365,263	55,482,436
ค่าใช้จ่าย					
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน	27	23,182,760	26,104,086	23,182,754	26,104,086
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยและค่าสินไหมทดแทน	27, 33	23,504,750	18,538,599	23,504,750	18,538,599
<u>หัก</u> ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย					
และค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากการประกันภัยต่อ	27	(680,401)	(766,262)	(680,401)	(766,262)
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	27, 33	3,507,630	3,164,919	3,498,850	3,158,821
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	27	986,213	625,927	982,443	625,171
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	28	1,737,238	1,751,179	1,715,887	1,723,850
รวมค่าใช้จ่าย		52,238,190	49,418,448	52,204,283	49,384,265
กำไรก่อนภาษีเงินได้		4,142,680	6,076,184	4,160,980	6,098,171
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	18	(515,739)	(975,806)	(515,739)	(975,806)
กำไรสุทธิ		3,626,941	5,100,378	3,645,241	5,122,365
การแบ่งปันกำไรสุทธิสำหรับปี					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท		3,635,388	5,110,300	3,645,241	5,122,365
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		(8,447)	(9,922)		
		3,626,941	5,100,378		

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
กำไรสำหรับปี	3,626,941	5,100,378	3,645,241	5,122,365	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น					
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	32	4,971,167	(773,987)	4,971,167	(773,987)
การโอนกลับ (กำไร) ขาดทุนที่เกิดขึ้นจริงจากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	32	(1,153,351)	342,661	(1,153,351)	342,661
ผลกำไรจากการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินทุน			3,224,354		3,224,354
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	32	(9,115)	577	-	-
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	18, 32	(763,563)	(558,606)	(763,563)	(558,606)
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง - สุทธิจากภาษีเงินได้		3,045,138	2,234,999	3,054,253	2,234,422
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกัน	32	(2,447)	298	(2,110)	328
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	18, 32	422	(66)	422	(66)
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง - สุทธิจากภาษีเงินได้		(2,025)	232	(1,688)	262
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษีเงินได้		3,043,113	2,235,231	3,052,565	2,234,684
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		6,670,054	7,335,609	6,697,806	7,357,049
การแบ่งปันกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท		6,682,876	7,345,253	6,697,806	7,357,049
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		(12,822)	(9,644)		
		6,670,054	7,335,609		
					(หน่วย: บาท)
กำไรต่อหุ้น					
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	37				
กำไรสำหรับปี		2.13	3.00	2.14	3.00
กำไรต่อหุ้นปรับลด					
กำไรสำหรับปี		2.13	3.00	2.14	3.00

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินรวม										
		ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท										
		องค์ประกอบอื่นของส่วนเจ้าของ					ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัท					
		ส่วนเกินทุนจากการ	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนเกินทุนจาก	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท	รวม
		การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	การจ่ายโดย	รวม	
		ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	ผู้ถือหุ้นสามัญ	รวม	
หมายเลข	คำอธิบาย	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกิน	รวม	
		มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	มูลค่าหุ้นสามัญ	รวม	
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	1,703,811	3,219,926	38,834	10,626	170,800	400,000	17,460,248	3,985,966	-	26,990,211	158
24, 25	การจ่ายโดยผู้ถือหุ้นเป็นเกณฑ์	-	-	11,005	-	-	-	-	-	-	11,005	-
24	เพิ่มทุนจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิ	2,142	51,415	-	(10,626)	-	-	-	-	-	42,931	-
	โอนสำรองส่วนทุนจากการจ่ายโดยผู้ถือหุ้นเป็นเกณฑ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	เป็นส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิ	-	38,516	(38,516)	-	-	-	-	-	-	-	-
25	เงินรับล่วงหน้าหุ้นจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิ	-	-	-	20,300	-	-	-	-	-	20,300	-
38	เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	-	-	(1,088,765)	-	-	(1,088,765)	-
	การได้มาซึ่งส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมซึ่งอำนาจควบคุมเปลี่ยนแปลง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,626
	กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	-	-	-	-	-	-	5,110,300	-	-	5,110,300	(9,922)
	กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	กำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- สุทธิจากภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	-	-	2,234,422	-	2,234,422	-
	ผลกำไรจากการประเมินการตามหลักคณิตศาสตร์	-	-	-	-	-	-	232	-	-	232	-
	ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างบการเงินที่เป็นเงินบาท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	-	-	5,110,532	2,234,422	299	7,345,253	(9,644)
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	1,705,953	3,309,857	1,323	20,300	170,800	400,000	21,482,015	6,220,388	299	33,320,935	8,140

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินเฉพาะกิจการ									
		งบกำไรขาดทุนสุทธิ					งบส่วนของผู้ถือหุ้น				
หมายเหตุ	ทุนที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกิน	สำรองส่วนผู้ ถือหุ้น	เงินรับส่วนที่กำกับ เงิน	ส่วนเกิน	กำไรสะสม	ส่วนเกินจากผู้ถือหุ้น	ส่วนเกินจากผู้ถือหุ้น	ส่วนเกินจากผู้ถือหุ้น	ส่วนเกินจากผู้ถือหุ้น	รวม
24, 25	1,705,953	3,309,857	11,323	20,300	170,800	400,000	21,502,219	6,220,388	33,340,840		
24	1,613	38,710	1,103	(20,300)	-	-	-	-	1,103		
24	-	12,426	(12,426)	-	-	-	-	-	-		
38	-	-	-	-	-	-	(1,273,472)	-	(1,273,472)		
	-	-	-	-	-	-	3,645,241	-	3,645,241		
	-	-	-	-	-	-	-	3,054,253	3,054,253		
	-	-	-	-	-	-	(1,688)	-	(1,688)		
	-	-	-	-	-	-	3,643,553	3,054,253	6,697,806		
	1,707,566	3,360,993	-	-	170,800	400,000	23,872,300	9,274,641	38,786,300		

ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560
 การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
 เพิ่มทุนจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิ
 โอนสำรองส่วนผู้ถือหุ้นจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
 เป็นส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจากการใช้
 สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2
 เงินปันผลจ่าย
 กำไรสำหรับปี
 กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี
 กำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนต่อขาย
 - สุทธิจากภาษีเงินได้
 ผลกำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์
 ประกันภัย - สุทธิจากภาษีเงินได้
 กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี
 ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน				
เบี้ยประกันภัยรับจากการรับประกันภัยโดยตรง	43,815,785	42,695,024	43,815,648	42,695,024
เงินจ่ายเกี่ยวกับการรับประกันภัยต่อ	(425,734)	(636,236)	(425,734)	(636,236)
ดอกเบี้ยรับ	9,611,451	9,736,216	9,611,410	9,736,216
เงินปันผลรับ	1,599,719	1,453,325	1,599,719	1,453,325
รายได้จากการลงทุนอื่น	1,817,252	2,171,747	1,817,252	2,171,747
รายได้อื่น	139,434	78,760	124,005	78,760
เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยและค่าสินไหมทดแทน				
จากการรับประกันภัยโดยตรง	(23,272,230)	(17,814,756)	(23,272,230)	(17,814,756)
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จจากการรับประกันภัยโดยตรง	(3,436,488)	(2,945,240)	(3,429,084)	(2,945,240)
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	(691,318)	(487,048)	(691,318)	(487,048)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	(1,663,020)	(1,566,294)	(1,654,873)	(1,640,503)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(511,742)	(2,108,930)	(511,742)	(2,108,930)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	(32,975,901)	(30,305,054)	(32,994,487)	(30,305,054)
เงินให้กู้ยืม	(1,336,557)	(1,535,246)	(1,336,557)	(1,535,246)
เงินลงทุนอื่น	(278,345)	9,074,609	(278,344)	9,074,609
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	(7,607,694)	7,810,877	(7,626,335)	7,736,668
กระแสเงินสดใช้ไปจากกิจกรรมลงทุน				
เงินจ่ายสุทธิจากการซื้อขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(246,329)	(680,265)	(246,329)	(680,265)
เงินจ่ายสุทธิจากการซื้อบริษัทย่อย	(18,587)	(108,770)	(18,587)	(108,770)
เงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมลงทุน	(264,916)	(789,035)	(264,916)	(789,035)
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับเพิ่มทุนจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิ	21,125	53,936	21,125	53,936
เงินสดรับล่วงหน้าค้ำประกันจากการใช้ใบสำคัญแสดงสิทธิ	-	20,300	-	20,300
เงินปันผลจ่าย	(1,273,471)	(1,088,764)	(1,273,471)	(1,088,764)
เงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(1,252,346)	(1,014,528)	(1,252,346)	(1,014,528)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศ	(8,324)	-	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(9,133,280)	6,007,314	(9,143,597)	5,933,105
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	13,109,072	7,101,758	13,020,689	7,087,584
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	6 3,975,792	13,109,072	3,877,092	13,020,689

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

1. ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย

บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย โดยมีบริษัท นิปปอนไลฟ์ อินชัวร์นส์ ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ธุรกิจหลักของบริษัทคือการรับประกันชีวิต ที่อยู่ตามที่ตั้งทะเบียนของบริษัทอยู่ที่ 23/115-121 ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2. เกณฑ์ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

2.1 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

กลุ่มบริษัทและบริษัทจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำงบการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

งบการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัทได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง “การนำเสนองบการเงิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป และตามวิธีการบัญชีเกี่ยวกับการประกันภัยในประเทศไทยและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (“คปภ.”) และเป็นไปตามรูปแบบงบการเงินที่กำหนดในประกาศ คปภ. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ สื่อนำเสนอและระยะเวลาในการจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 4 มีนาคม 2559 ซึ่งเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทย

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้น โดยรวมงบการเงินของบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	สัดส่วนการถือหุ้น	
			ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ร้อยละ
บริษัท บีแอลเอ อินชัวร์นส์ โบรกเกอร์ จำกัด	นายหน้าประกันวินาศภัย	ไทย	99	99
Bangkok Life Assurance (Cambodia) Public Limited Company	ประกันชีวิต	กัมพูชา	52	52

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

กลุ่มบริษัทและบริษัทนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของกลุ่มบริษัทและบริษัท

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว

ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัท และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 งบการเงินเฉพาะกิจการ

บริษัทได้จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

2.4 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลต่อการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินสำหรับรอบปีบัญชีปัจจุบัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทและบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่ รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว มาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท

ทั้งนี้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับกลุ่มบริษัทและบริษัท มีดังนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ

มาตรฐานฉบับปรับปรุงนี้กำหนดทางเลือกเพิ่มเติมสำหรับการบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในการร่วมค้า และเงินลงทุนในบริษัทร่วม ในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยเลือกบันทึกตามวิธีส่วนได้เสียได้ ตามที่อธิบายไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า ทั้งนี้ กิจการต้องใช้วิธีการบันทึกบัญชีเดียวกันสำหรับเงินลงทุนแต่ละประเภทและหากกิจการเลือกบันทึกเงินลงทุนดังกล่าวตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินเฉพาะกิจการ กิจการต้องปรับปรุงรายการดังกล่าวโดยวิธีปรับย้อนหลัง

ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทเลือกใช้วิธีราคาทุนในการแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อย ในงบการเงินเฉพาะกิจการซึ่งเป็นวิธีเดิมที่บริษัทปฏิบัติ จึงไม่มีผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกำไรของกลุ่มบริษัทและบริษัท

3. **มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่มียกบังคับใช้**

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินจำนวน 56 ฉบับที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560 ทั้งนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทจะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมาเริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัทเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยผู้บริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทได้ประเมินผลกระทบของมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวและเห็นว่าการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัติไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัทในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

4. **นโยบายการบัญชีที่สำคัญ**

4.1 **การจัดประเภทสัญญาประกันภัย**

กลุ่มบริษัทและบริษัทได้จัดประเภทของสัญญาประกันภัยและสัญญาประกันภัยต่อโดยการพิจารณาลักษณะของสัญญาประกันภัย โดยสัญญาประกันภัยคือสัญญาซึ่งผู้รับประกันภัยรับความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่มีนัยสำคัญจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัย) โดยตกลงจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยหากเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่ระบุไว้ (เหตุการณ์ที่เอาประกันภัย) เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้เอาประกันภัย ในการพิจารณาว่ามีการรับความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่มีนัยสำคัญหรือไม่นั้นจะพิจารณาจากจำนวนผลประโยชน์ที่ต้องจ่ายกรณีที่มีเหตุการณ์ที่รับประกันภัยเกิดขึ้นกับจำนวนเงินตามภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายตามสัญญาหากไม่มีเหตุการณ์ที่รับประกันภัยเกิดขึ้น ซึ่งหากไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น บริษัทจะจัดประเภทสัญญาประกันภัยดังกล่าวเป็นสัญญาการลงทุนซึ่งสัญญาการลงทุน คือสัญญาที่มีรูปแบบทางกฎหมายเป็นสัญญาประกันภัยและทำให้ผู้รับประกันภัยมีความเสี่ยงทางการเงิน แต่ไม่ได้ทำให้ผู้รับประกันภัยมีความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่สำคัญ ความเสี่ยงทางการเงิน ได้แก่ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน หรือราคา เป็นต้น

กลุ่มบริษัทและบริษัทจัดประเภทของสัญญา โดยประเมินความสำคัญของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยเป็นรายสัญญา ณ วันเริ่มต้นสัญญา หากสัญญาใดจัดประเภทเป็นสัญญาประกันภัยแล้ว จะยังคงเป็นสัญญาประกันภัยตลอดไปจนกว่าสิทธิและภาระผูกพันทั้งหมดถูกทำให้สิ้นสุดหรือสิ้นผลบังคับ หากสัญญาใดเคยจัดประเภทเป็นสัญญาการลงทุน ณ วันเริ่มต้นสัญญา อาจจะถูกจัดประเภทเป็นสัญญาประกันภัยในเวลาต่อมาได้ หากพบว่าความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สัญญาประกันภัยและสัญญาการลงทุนนี้อาจมีทั้งลักษณะการร่วมรับหรือไม่ร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจคือสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับผลประโยชน์เป็นจำนวนเงินเพิ่มเติมจากผลประโยชน์ที่ได้รับการรับประกันภัย ซึ่งมักเป็นผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของสัญญาประกันภัย จำนวนเงินหรือช่วงเวลาที่จะได้รับผลประโยชน์เพิ่มนั้นจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกสัญญาประกันภัย ผลประโยชน์ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของกลุ่มสัญญาที่ระบุไว้ หรือผลตอบแทนจากการลงทุนเกิดขึ้นแล้วและ/หรือที่ยังไม่เกิดขึ้นจากกลุ่มของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ซึ่งถือ โดยผู้ออก หรือกำไรหรือขาดทุนของบริษัท กองทุน หรือกิจการอื่นที่ออกสัญญานี้

ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทและบริษัทจัดประเภทของสัญญาประกันภัยและวัดความเสี่ยงของการรับประกันภัยด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนผลประโยชน์ที่ต้องจ่ายกรณีมรณกรรมกับจำนวนมูลเวนคืนในปีนั้นๆ โดยกลุ่มบริษัทและบริษัทกำหนดระดับนัยสำคัญของความเสี่ยงของการรับประกันภัยจากอัตราส่วนผลประโยชน์มรณกรรมต่อมูลค่าเวนคืนที่อย่างน้อยร้อยละ 5

4.2 การรับรู้รายได้

(1) เบี้ยประกันภัย

กรณีเบี้ยประกันภัยรับปีแรก รับรู้เป็นรายได้หลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนตั้งแต่วันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ และกรณีเบี้ยประกันภัยปีต่อมารับรู้เป็นรายได้หลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนโดยจะรับรู้เมื่อถึงกำหนดชำระเฉพาะเบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์ที่มีผลบังคับใช้อยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

(2) เบี้ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อ

เบี้ยประกันภัยต่อจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อได้โอนความเสี่ยงจากการรับประกันภัยให้บริษัทรับประกันภัยต่อแล้วตามจำนวนที่ระบุไว้ในกรมธรรม์

- (3) รายได้จากการลงทุน
ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับจากเงินลงทุน
ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อกลุ่มบริษัทและบริษัทมีสิทธิในการรับเงินปันผล
- (4) ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืม
ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามระยะเวลาของเงินให้กู้ยืมโดยคำนวณจากยอดเงินต้นที่คงค้าง ยกเว้นส่วนของรายได้ดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่า 6 เดือนใช้เกณฑ์เงินสด
- (5) ผลกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุน
ผลกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย ณ วันที่ที่เกิดรายการ

4.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

- (1) ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยและค่าสินไหมทดแทน
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยบันทึกเมื่อได้รับแจ้งหรือเมื่อผลประโยชน์ครบกำหนดตามเงื่อนไขในกรมธรรม์

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทน
ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนประกอบด้วย ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนจากการรับประกันภัยสำหรับ ทั้งความเสียหายที่ได้รับรายงานแล้วและยังไม่ได้รายงาน ซึ่งแสดงตามมูลค่าของค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายการปรับปรุงค่าสินไหมของงวดปัจจุบันและงวดก่อนที่เกิดขึ้นในระหว่างปีหักด้วยการรับคืนอื่น (ถ้ามี)

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนจากการรับประกันภัยจะรับรู้เมื่อได้รับแจ้งจากผู้เอาประกันภัยตามจำนวนที่ผู้เอาประกันภัยแจ้ง และโดยการประมาณการของฝ่ายบริหาร มูลค่าประมาณการสินไหมทดแทนสูงสุดจะไม่เกินทุนประกันของกรมธรรม์ที่เกี่ยวข้อง
- (2) ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จถือเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในปีบัญชีที่เกิดรายการ
- (3) ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่นและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่นและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

4.4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งมีกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.5 เบี้ยประกันภัยค้ำรับและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

เบี้ยประกันภัยค้ำรับแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยกลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินค่าเบี้ยประกันภัยค้ำรับไม่ได้ ซึ่งพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้ำรับ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

สำหรับกรมธรรม์ประเภทรายบุคคลที่มีมูลค่าเงินสดเกินกว่าเบี้ยประกันภัยค้ำรับและเกินกำหนดชำระจากระยะเวลาที่บริษัทผ่อนผันให้แก่ลูกค้า เบี้ยประกันภัยค้ำรับดังกล่าวจะถูกชำระโดยอัตโนมัติจากการอนุมัติให้กู้ยืม โดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน

4.6 สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ

สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อแสดงตามจำนวนสำรองประกันภัยส่วนที่เรียกคืนจากการประกันภัยต่อซึ่งประมาณขึ้น โดยอ้างอิงจากสัญญาประกันภัยต่อที่เกี่ยวข้องของสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ และสำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยการคำนวณสำรองประกันภัย

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับสินทรัพย์จากการประกันภัยต่อเมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินไม่ได้ และกลุ่มบริษัทและบริษัทสามารถวัดมูลค่าของจำนวนเงินดังกล่าวนั้น ได้อย่างน่าเชื่อถือคือค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตั้งเพิ่ม (ลด) บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

4.7 ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อและเจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อ

(1) ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อแสดงตามจำนวนเงินค้างรับจากการประกันภัยต่อ

เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อประกอบด้วยค่าจ้างและค่าบำเหน็จค้างรับ ค่าสินไหมทดแทนค้างรับ และรายการค้างรับอื่นๆ จากบริษัทประกันภัยต่อยกเว้นเบี้ยประกันภัยต่อค้างรับหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยกลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินไม่ได้ ซึ่งพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและตามสถานะปัจจุบันของเงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

- (2) เจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อแสดงด้วยจำนวนเงินค้างจ่ายจากการประกันภัยต่อเงินค้างจ่ายจากบริษัทประกันภัยต่อประกอบด้วย เบี้ยประกันภัยต่อจ่าย และรายการค้างจ่ายอื่นๆ ให้กับบริษัทประกันภัยต่อ ยกเว้นค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

กลุ่มบริษัทและบริษัทแสดงรายการประกันภัยต่อด้วยยอดสุทธิของกิจการเดียวกัน (ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อหรือเจ้าหนี้ประกันภัยต่อ) เมื่อเข้าเงื่อนไขการหักกลบทุกข้อดังต่อไปนี้

- (1) กลุ่มบริษัทและบริษัทมีสิทธิตามกฎหมายในการนำจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินมาหักกลบกัน และ
- (2) กลุ่มบริษัทและบริษัทตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยยอดสุทธิ หรือตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน

4.8 สินทรัพย์/หนี้สินตราสารอนุพันธ์

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ถ้าไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน ส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ถ้าไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.9 สินทรัพย์ลงทุน

4.9.1 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

กลุ่มบริษัทและบริษัทวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตามการจัดประเภทเงินลงทุนดังต่อไปนี้

- (1) เงินลงทุนเพื่อค้าแสดงตามมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน
- (2) เงินลงทุนเพื่อขายแสดงตามมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนบันทึกที่รับรู้ในส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจะโอนไปรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้นออกไป

- (3) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย กลุ่มบริษัทและบริษัทตัดบัญชีส่วนเกิน/รับรู้ส่วนต่ำกว่ามูลค่าตราสารหนี้ตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่าย/รับรู้นี้จะแสดงเป็นรายการปรับกับดอกเบี้ยรับตราสารหนี้จัดเป็นประเภทเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดเมื่อบริษัทมีความตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถที่จะถือไว้จนครบกำหนดได้ถาวร
- (4) เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
- (5) เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดคำนวณจากราคาเสนอซื้อหลังสุด ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของปีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้คำนวณโดยใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาที่ประกาศโดยสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย มูลค่ายุติธรรมของหน่วยลงทุนคำนวณจากมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของหน่วยลงทุน

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกรายการซื้อขายเงินลงทุนตามเกณฑ์วันที่เกิดรายการ (Trade date accounting)

ในกรณีที่มีการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุนจากประเภทหนึ่งไปเป็นอีกประเภทหนึ่ง บริษัทจะปรับมูลค่าของเงินลงทุนดังกล่าวใหม่ โดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุน ผลแตกต่างระหว่างราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนหรือแสดงเป็นส่วนเกิน (ส่วนต่ำ) ทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นแล้วแต่ประเภทของเงินลงทุนที่มีการโอนเปลี่ยนแปลง

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับต้นทุนของเงินลงทุนจะถูกบันทึกในงบกำไรขาดทุน กลุ่มบริษัทและบริษัทใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักสำหรับเงินลงทุนประเภทตราสารทุนและวิธีเข้าก่อนออกก่อนสำหรับเงินลงทุนประเภทตราสารหนี้ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

4.9.2 เงินให้กู้ยืมและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

เงินให้กู้ยืมแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงินให้กู้ยืมจากผลขาดทุน โดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บหนี้ไม่ได้ ซึ่งพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บหนี้ การวิเคราะห์อายุหนี้ และราคาประเมินของหลักทรัพย์กันของลูกหนี้แต่ละรายในปัจจุบัน ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งเพิ่ม (ลด) บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.9.3 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนตามราคาทุน ซึ่งรวมต้นทุนการทำรายการ ภายหลังจากการรับรู้การเริ่มแรก กลุ่มบริษัทและบริษัทจะบันทึกอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ซึ่งคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ 20 ปี ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับสุทธิจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ในงบกำไรขาดทุนในปีที่ตัดรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ออกจากบัญชี

4.10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์นั้น โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์หรืออายุของสัญญาเช่าดังต่อไปนี้

อาคาร	20 ปี
อาคารชุด	20 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคาร	5 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	ตามอายุของสัญญาเช่า
เครื่องตกแต่งติดตั้ง และอุปกรณ์สำนักงาน	3 ปี และ 5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง

กลุ่มบริษัทและบริษัทตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อกลุ่มบริษัทและบริษัทตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.11 ค่าความนิยม

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ กลุ่มบริษัทและบริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

กลุ่มบริษัทและบริษัทแสดงค่าความนิยมตามราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าและจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และกลุ่มบริษัทและบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

4.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าตัดจำหน่าย

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้น (ถ้ามี)

กลุ่มบริษัทและบริษัทตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะมีการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า กลุ่มบริษัทและบริษัทจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัด คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีอายุการให้ประโยชน์ 3 ปี 5 ปี และ 10 ปี

4.13 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง กลุ่มบริษัทและบริษัทจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็น หากกลุ่มบริษัทและบริษัทไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อน กลุ่มบริษัทและบริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

4.14 หนี้สินจากสัญญาประกันภัย

4.14.1 สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวเป็นยอดสำรองสะสมตั้งแต่เริ่มทำประกันถึงวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานสำหรับกรมธรรม์ที่มีผลบังคับอยู่ สำรองดังกล่าวตั้งขึ้นสำหรับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ที่ประมาณว่าจะเกิดขึ้นในโอกาสจากกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับอยู่ทั้งหมด กลุ่มบริษัทและบริษัทคำนวณสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวโดยอ้างอิงตามวิธีสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ (Net Level Premium Reserve or NPV) ซึ่งเป็นวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยรวมกับสำรองเพิ่มเติมสำหรับความเสี่ยงจากการที่สมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณแตกต่างกันไปจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอีกร้อยละ 4 ของเงินสำรองตามวิธีเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ ข้อสมมติหลักที่ใช้เกี่ยวข้องกับอัตราระยะที่ได้มีการปรับปรุงจากประสบการณ์ของผู้บริหาร อัตราเจ็บป่วย อายุและอัตราคิดลด

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทได้ทดสอบความพอเพียงของหนี้สินด้วยวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation: GPV) โดยข้อสมมติสำคัญที่ใช้ในการคำนวณ ประกอบด้วย อัตราระยะที่ได้มีการปรับปรุงจากประสบการณ์ของผู้บริหาร อัตราการขาดอายุหรือเวนคืนกรมธรรม์ อัตราค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและบริหารงานซึ่งเป็นค่าประมาณการที่ดีที่สุดของภาวะผูกพันตามสัญญาประกันภัย ณ ขณะนั้น (Best-estimate assumption) และอัตราคิดลด ซึ่งเป็นไปตามข้อสรุปของคณะกรรมการศึกษาผลกระทบและเสนอมาตรการรองรับกรณีอัตราดอกเบี้ยตลาดอยู่ในระดับต่ำ ดังนี้

Discount rate under bottom-up approach = Risk-free rate + illiquidity premium โดยที่

- 1) Risk-free rate ให้ถือใช้ตามหลักเกณฑ์ในการคำนวณหนี้สินตามสัญญาประกันภัยตามเกณฑ์การคำนวณเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยง โดยคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยที่ถ่วงน้ำหนักจากอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลที่ปลอดความเสี่ยงย้อนหลัง 8 ไตรมาส โดยถ่วงน้ำหนักอัตราดอกเบี้ย ณ ไตรมาสสุดท้ายล่าสุดร้อยละ 51 และไตรมาสอื่น อีก 7 ไตรมาส ถ่วงน้ำหนักไตรมาสละร้อยละ 7
- 2) Illiquidity premium เป็นอัตราที่บวกเพิ่มขึ้นจาก Risk-free rate เพื่อสะท้อนลักษณะของหนี้สินตามสัญญาประกันภัยซึ่งไม่มีสภาพคล่อง โดยคำนวณจากร้อยละ 40 ของส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยที่อ้างอิงจากหุ้นกู้เอกชนที่มีอันดับความน่าเชื่อถือระดับ A

หากหนี้สินตามสัญญาประกันภัยที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์การทดสอบความเพียงพอของหนี้สินสูงกว่าจำนวนที่แสดงในงบการเงิน กลุ่มบริษัทและบริษัทก็จะรับรู้ส่วนต่างเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.14.2 สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายบันทึกตามจำนวนที่จะจ่ายจริง ส่วนสำรองค่าสินไหมทดแทนจะบันทึกเมื่อได้รับการแจ้งคำเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้เอาประกันภัยตามจำนวนที่ผู้เอาประกันภัยแจ้ง และโดยการประมาณการของฝ่ายบริหาร มูลค่าประมาณการสินไหมทดแทนสูงสุดจะไม่เกินทุนประกันของกรมธรรม์ที่เกี่ยวข้อง

ประมาณการสำรองสินไหมทดแทนคำนวณโดยวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยคำนวณจากประมาณการที่ดีที่สุดของค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัยในอนาคตสำหรับความสูญเสียที่เกิดขึ้นแล้วก่อนหรือ ณ วันที่ในรอบระยะเวลารายงานทั้งจากรายการความสูญเสียที่บริษัทได้รับรายงานแล้วและยังไม่ได้รับรายงาน รวมถึงผลต่างของประมาณการสำรองสินไหมทดแทนที่คำนวณได้สูงกว่าค่าสินไหมทดแทนที่รับรู้ไปแล้วในบัญชีจะรับรู้เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการรายงานให้บริษัททราบ (Incurred but not reported claim: IBNR)

4.14.3 สำรองเบี้ยประกันภัย

สำรองเบี้ยประกันภัยประกอบด้วย สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ และ สำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุด

(1) สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้สำหรับการประกันภัยสำหรับสัญญาระยะสั้นเพิ่มเติมและการประกันภัยกลุ่ม โดยคำนวณจากเบี้ยประกันภัยสุทธิสำหรับปีโดยวิธีเฉลี่ยรายเดือน (วิธีเศษหนึ่งส่วนยี่สิบสี่)

(2) สำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุด

สำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุด เป็นจำนวนเงินที่กลุ่มบริษัทและบริษัทจัดสำรองไว้เพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับการประกันภัยที่ยังมีผลบังคับอยู่ ซึ่งคำนวณโดยวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย กลุ่มบริษัทและบริษัทใช้การประมาณการที่ดีที่สุดของค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะเวลาเอาประกันที่เหลืออยู่ โดยอ้างอิงจากข้อมูลในอดีต

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทจะเปรียบเทียบมูลค่าของสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดกับสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ หากมูลค่าของสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดสูงกว่าสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ กลุ่มบริษัทและบริษัทจะรับรู้ส่วนต่างและแสดงรายการสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดในงบการเงิน

4.14.4 ผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ค้างจ่าย

ผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ค้างจ่ายบันทึกเมื่อได้รับแจ้งหรือเมื่อเข้าเงื่อนไขในกรมธรรม์

4.15 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

กลุ่มบริษัทและบริษัทและพนักงานกลุ่มบริษัทและได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่กลุ่มบริษัทและบริษัทจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสิทธิประโยชน์ของกลุ่มบริษัทและบริษัท เงินที่กลุ่มบริษัทและบริษัทจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน

กลุ่มบริษัทและบริษัทมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงานและตามโครงการผลตอบแทนพนักงานอื่นๆ ซึ่งกลุ่มบริษัทและบริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน นอกจากนี้กลุ่มบริษัทและบริษัทจัดให้มีโครงการผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน ได้แก่ โครงการเงินรางวัลการปฏิบัติงานครบกำหนดระยะเวลา

กลุ่มบริษัทและบริษัทคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานจะรับรู้ทันทีในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

โครงการออกใบสำคัญแสดงสิทธิให้แก่พนักงานกลุ่มบริษัทและบริษัทเริ่มรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในวันให้สิทธิตามมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ที่ออกให้ ณ วันที่ให้สิทธิ ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนตลอดระยะเวลาที่พนักงานได้รับสิทธิ และในขณะเดียวกันบันทึกเป็นส่วนเพิ่มในรายการ “สำรองส่วนทุนจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์” ในส่วนของเจ้าของ โดยบริษัทจะโอนรับรู้ “สำรองส่วนทุนจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์” ไปเป็น “ส่วนเกินมูลค่าหุ้น” เมื่อมีการใช้สิทธิซื้อหุ้นตามสัดส่วนของการใช้สิทธิ

4.16 ประมวลการหนี้สิน

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะบันทึกประมวลการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดเปลื้องภาระผูกพันนั้น และกลุ่มบริษัทและบริษัทสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.17 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าอาคารและอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่าสินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่เช่าหรืออายุสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า

สัญญาเช่าอาคารและอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

4.18 เงินตราต่างประเทศ

กลุ่มบริษัทและบริษัทแสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท รายการต่างๆ ของแต่ละบริษัทที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละบริษัทนั้น

รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและบริษัทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินและเป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่รายงาน แปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันนั้น

ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าให้รับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนในงวดบัญชีนั้น

บริษัทย่อยในต่างประเทศ

สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทย่อยในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

รายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทย่อยในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ใกล้เคียงกับอัตรา ณ วันที่เกิดรายการ

ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการแปลงค่าบันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และแสดงเป็นรายการผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนในส่วนของเจ้าของ จนกว่ามีการจำหน่ายเงินลงทุนนั้นออกไป ยกเว้นผลต่างจากการแปลงค่าที่ถูกบันทึกบางส่วนให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

4.19 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีรวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ก่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทและบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ก่อนข้างเนว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.20 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า กลุ่มบริษัทและบริษัทใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ กลุ่มบริษัทและบริษัทจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

4.21 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับกลุ่มบริษัทและบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมกลุ่มบริษัทและบริษัท หรือถูกกลุ่มบริษัทและบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับกลุ่มบริษัทและบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงโดยตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัทและบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของกลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและบริษัท

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัท จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

5.1 สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงินฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัท ได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

5.2 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้/เงินให้กู้ยืม/เบี้ยประกันภัยค้ำรับ

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ เงินให้กู้ยืมและเบี้ยประกันภัยค้ำรับ ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัท จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

5.3 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงินที่ไม่มี การซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาราคาได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัท และบริษัทต้องใช้ดุลยพินิจ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้ เทคนิคและแบบจำลองการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับ ตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิต (ทั้งของกลุ่มบริษัทและบริษัท และคู่สัญญา) สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทาง การเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ อาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน และการเปิดเผยลำดับชั้น ของมูลค่ายุติธรรม

5.4 ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนเผื่อขายและเงินลงทุนทั่วไป เมื่อมูลค่า ยุติธรรมของเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญและเป็นระยะเวลานานหรือเมื่อมี ข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า การที่จะสรุปว่าเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญหรือเป็น ระยะเวลานานหรือไม่นั้นจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

5.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัท จำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและ อุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลง เช่นนั้นเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัท จำเป็นต้องสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในแต่ละช่วงเวลาและบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ คือนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับ การคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์นั้น

5.6 สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทและบริษัทจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หัก ภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทจะมี กำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตใน แต่ละช่วงเวลา

5.7 สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวคำนวณตามวิธีของคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งประมาณจากข้อสมมติปัจจุบันหรือข้อสมมติที่กำหนดตั้งแต่วันเริ่มรับประกัน โดยสะท้อนถึง การประมาณการที่ดีที่สุดตามระยะเวลาในเวลานั้น และปรับเพิ่มด้วยความเสี่ยงและค่าการเบี่ยงเบน โดยข้อสมมติหลักที่ใช้จะเกี่ยวข้องกับอัตราภาระ อัตราการเจ็บป่วย อายุและอัตราคิดลด

การประมาณเงินสำรองดังกล่าวต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารซึ่งสะท้อนถึงประมาณการอย่างดีที่สุดที่ สุด ขณะนั้น

5.8 สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องประมาณการสำรองค่าสินไหมทดแทน และค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายโดยแยกพิจารณาสองส่วน คือ ส่วนของค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น และกลุ่มบริษัทและบริษัทได้รับรายงานความเสียหายแล้ว และส่วนของความเสียหายที่เกิดขึ้น แล้วแต่กลุ่มบริษัทและบริษัทยังไม่ได้รับรายงาน (Incurred but not reported: IBNR) ซึ่งต้องใช้ วิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยที่เป็นมาตรฐานสากลในการประมาณการ โดยข้อสมมติที่ใช้ใน วิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยดังกล่าวประกอบด้วยข้อมูลในอดีต อย่างไรก็ตาม ประมาณการ ดังกล่าวต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารซึ่งสะท้อนถึงการประมาณการอย่างดีที่สุดขณะนั้น ซึ่งเป็นการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างกับที่ได้ประมาณการไว้

5.9 สำรองความเสี่ยงภัยที่ไม่สิ้นสุด

สำรองประกันภัยสำหรับความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดคำนวณตามวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยใช้การประมาณการที่ดีที่สุดของค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะเวลาเอาประกันภัย ที่เหลืออยู่ ซึ่งการประมาณสำรองดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ซึ่งอ้างอิงจาก ข้อมูลในอดีตและประมาณการอย่างดีที่สุด ขณะนั้น

5.10 ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ของพนักงาน

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานและตามโครงการผลประโยชน์ ระยะยาวอื่นของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่างๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราภาระ และอัตรา การเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

6. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีรายละเอียดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
เงินสด	5,687	4,137	5,686	4,136
เงินฝากธนาคารประเภทไม่กำหนดระยะเวลาจ่ายคืน	1,701,448	1,577,932	1,602,748	1,489,550
เงินลงทุนระยะสั้นในตั๋วสัญญาใช้เงิน	2,268,657	11,527,003	2,268,658	11,527,003
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>3,975,792</u>	<u>13,109,072</u>	<u>3,877,092</u>	<u>13,020,689</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และตัวเงินมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.38 ถึง 1.50 ต่อปี (31 ธันวาคม 2559: อัตราร้อยละ 0.38 ถึง 1.50 ต่อปี)

7. เบี้ยประกันภัยค้ำรับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ยอดคงเหลือของเบี้ยประกันภัยค้ำรับจำแนกตามอายุค้ำชำระ นับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระแสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ จากการรับประกันภัยโดยตรง	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ยังไม่ถึงกำหนดรับชำระ	1,893,022	2,170,440
ค้ำรับไม่เกิน 30 วัน	10,471	15,522
ค้ำรับ 30 - 60 วัน	3,122	8,580
ค้ำรับ 60 - 90 วัน	1,577	3,663
ค้ำรับเกินกว่า 90 วัน	2,221	1,348
รวมเบี้ยประกันภัยค้ำรับ	<u>1,910,413</u>	<u>2,199,553</u>

สำหรับเบี้ยประกันภัยค้ำรับจากตัวแทนและนายหน้า กลุ่มบริษัทและบริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์การติดตามหนี้ให้เป็นไปตามระยะเวลาการชำระหนี้ โดยหนี้ที่เกินกว่ากำหนดรับชำระ กลุ่มบริษัทและบริษัทดำเนินการตามกฎหมายกับตัวแทนและนายหน้าเป็นกรณีไป

สำหรับเบี้ยประกันภัยค้ำรับรายบุคคลซึ่งมีมูลค่าเงินสดและค้ำรับเกินกว่าระยะเวลาที่กลุ่มบริษัทและบริษัทผ่อนผันให้แก่ลูกค้า เบี้ยประกันภัยค้ำรับดังกล่าวจะถูกชำระโดยอัตโนมัติจากการอนุมัติให้กู้ยืมโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมูลค่าเงินสดของกรมธรรม์ดังกล่าว

8. สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
สำรองประกันภัยส่วนที่เรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ		
สำรองสินไหมทดแทน	127,385	115,188
สำรองเบี้ยประกันภัย		
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	277,328	259,031
สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ	<u>404,713</u>	<u>374,219</u>

9. ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เงินค้างรับจากการประกันภัยต่อ	928,466	649,427
ลูกหนี้จากสัญญาประกันภัยต่อ	<u>928,466</u>	<u>649,427</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อจำแนกตามอายุแสดง ได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ยังไม่ถึงกำหนดรับชำระ	928,466	649,427
รวมเงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ	<u>928,466</u>	<u>649,427</u>

10. สินทรัพย์และหนี้สินตราสารอนุพันธ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ตราสารอนุพันธ์จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้มีมูลค่ายุติธรรมดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	มูลค่ายุติธรรม		มูลค่ายุติธรรม	
	สินทรัพย์	หนี้สิน	สินทรัพย์	หนี้สิน
ตราสารอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยง				
ป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด	701,820	132,206	23,340	2,118,939
ป้องกันความเสี่ยงในเงินลงทุนสุทธิ				
ในหน่วยงานต่างประเทศ	36,670	937	37,020	4,577
รวมตราสารอนุพันธ์	<u>738,490</u>	<u>133,143</u>	<u>60,360</u>	<u>2,123,516</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์และหนี้สินตราสารอนุพันธ์ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560		
	จำนวนเงิน	มูลค่าสัญญา	
	ตามสัญญา	สินทรัพย์	หนี้สิน
	(พันหน่วย)	(พันบาท)	(พันบาท)
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า			
เหรียญสหรัฐอเมริกา	670,190	341,168	738,011
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า			
เยน	1,240,910	5,250	401
เหรียญสหรัฐอเมริกา	36,353	1,587	9,031
เหรียญสิงคโปร์	38,711	38	11,980
ยูโร	23,820	1,404	6,190
รวมตราสารอนุพันธ์	<u>2,009,984</u>	<u>349,447</u>	<u>765,613</u>

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2559		
	จำนวนเงิน ตามสัญญา (พันหน่วย)	มูลค่าสัญญา สินทรัพย์ หนี้สิน (พันบาท)	
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า			
เหรียญสหรัฐอเมริกา	722,490	1,487	2,764,931
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า			
เยน	1,112,910	2,548	2,338
เหรียญสหรัฐอเมริกา	10,250	-	8,018
เหรียญสิงคโปร์	19,039	11,009	122
ยูโร	9,210	6,805	-
รวมตราสารอนุพันธ์	<u>1,873,899</u>	<u>21,849</u>	<u>2,775,409</u>

ทั้งนี้ บริษัทได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนอัตราแลกเปลี่ยนของเงินลงทุน

11. เงินลงทุนในหลักทรัพย์

11.1 เงินลงทุนเพื่อค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนเพื่อค้าประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม
เงินลงทุนเพื่อค้า				
ตราสารทุน	<u>93,945</u>	<u>87,957</u>	<u>135,389</u>	<u>155,100</u>
รวม	<u>93,945</u>	<u>87,957</u>	<u>135,389</u>	<u>155,100</u>
บวก ค่าไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	<u>(5,988)</u>	<u>-</u>	<u>19,711</u>	<u>-</u>
รวมเงินลงทุนเพื่อค้า	<u>87,957</u>	<u>87,957</u>	<u>155,100</u>	<u>155,100</u>

11.2 เงินลงทุนเพื่อขาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนเพื่อขายประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ราคาทุน/ ราคาทุน ตัดจำหน่าย	มูลค่า ยุติธรรม	ราคาทุน/ ราคาทุน ตัดจำหน่าย	มูลค่า ยุติธรรม
เงินลงทุนเพื่อขาย				
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	4,535,380	5,474,506	4,290,449	4,900,370
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	24,317,183	26,159,147	25,728,246	27,001,075
ตราสารทุน	27,271,423	35,035,436	20,288,559	26,013,807
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	2,736,998	2,533,144	2,740,950	2,730,273
ตราสารทุนต่างประเทศ	6,726,696	7,919,702	4,287,148	4,668,707
รวม	65,587,680	77,121,935	57,335,352	65,314,232
บวก ค่าไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	11,534,255	-	7,978,880	-
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	77,121,935	77,121,935	65,314,232	65,314,232

11.3 เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนดประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
	ราคาทุน/ ราคาทุนตัดจำหน่าย	ราคาทุน/ ราคาทุนตัดจำหน่าย
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด		
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	142,116,574	123,749,086
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	56,171,062	41,664,521
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	6,275,770	7,613,887
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	3,810,000	12,790,000
รวมเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	208,373,406	185,817,494

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้มีการจัดประเภทตราสารหนี้ที่เดิมตั้งใจจะถือจนครบกำหนดเป็นประเภทถือไว้เพื่อขายตามราคาทุนตัดจำหน่าย ณ วันที่จัดประเภทใหม่เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 19,534 ล้านบาท มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการเปลี่ยนประเภทจำนวน 22,758 ล้านบาท เพื่อรองรับความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย

11.4 เงินลงทุนทั่วไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนทั่วไปประกอบด้วย

	(หน่วย : พันบาท)	
	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
	ราคาทุน	ราคาทุน
เงินลงทุนทั่วไป		
ตราสารทุน	29,588	29,588
รวมเงินลงทุนทั่วไป	29,588	29,588

11.5 ระยะเวลาคงเหลือของตราสารหนี้

	(หน่วย : พันบาท)			
	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560			
	ครบกำหนด			
	1 ปี	1 - 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
เงินลงทุนเพื่อขาย				
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	621,158	2,950,000	3,571,158
ตราสารหนี้เอกชน	521,936	5,359,856	18,435,391	24,317,183
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	105,883	-	2,631,115	2,736,998
บวก กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(16,235)	443,081	1,642,549	2,069,395
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	611,584	6,424,095	25,659,055	32,694,734
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด				
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	13,178,297	10,596,497	118,341,780	142,116,574
ตราสารหนี้เอกชน	1,521,932	16,486,983	38,162,147	56,171,062
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	455,914	1,410,000	4,409,856	6,275,770
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนด				
เกินกว่า 3 เดือน	2,410,000	1,400,000	-	3,810,000
รวมเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	17,566,143	29,893,480	160,913,783	208,373,406

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2559			
	ครบกำหนด			
	1 ปี	1 - 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
เงินลงทุนเพื่อขาย				
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	621,941	3,144,920	3,766,861
ตราสารหนี้เอกชน	625,000	5,100,670	20,002,576	25,728,246
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	107,465	2,633,485	2,740,950
บวก ค่าไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	135	349,146	1,222,551	1,571,832
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	625,135	6,179,222	27,003,532	33,807,889
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด				
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	4,712,517	11,328,417	107,708,152	123,749,086
ตราสารหนี้เอกชน	1,119,086	5,458,737	35,086,698	41,664,521
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	1,067,006	2,926,580	3,620,301	7,613,887
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนด				
เกินกว่า 3 เดือน	9,390,000	3,400,000	-	12,790,000
รวมเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	16,288,609	23,113,734	146,415,151	185,817,494

11.6 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured notes)

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่มีอนุพันธ์แฝงที่บริษัทจัดประเภทเป็นเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด มีดังต่อไปนี้

- (1) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตัวสัญญาใช้เงินและตัวแลกเงิน จำนวนรวม 600 ล้านบาท และ 600 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ในประเทศและสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อายุคงเหลือประมาณ 2 - 11 ปี และ 3 - 12 ปี ตามลำดับ และมีเงื่อนไขโดยผู้ออกตราสารมีสิทธิในการชำระคืนก่อนกำหนดหรือเรียกเงินฝากเพิ่ม และมีดอกเบี้ยอ้างอิงกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล (CMT Index)
- (2) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตัวสัญญาใช้เงินและตัวแลกเงิน จำนวนรวม 2,600 ล้านบาท และ 2,600 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกโดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีอายุคงเหลือประมาณ 2 - 5 ปี และ 3 - 6 ปี ตามลำดับ และมีดอกเบี้ยอ้างอิงกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล (CMT Index)

- (3) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงินจำนวนรวม 3,438 ล้านบาท และ 3,356 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกโดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีอายุคงเหลือประมาณ 2 - 11 ปี และ 3 - 12 ปี ตามลำดับ และมีเงื่อนไขของการเวนคืนตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงินดังกล่าวเมื่อเกิดผลกระทบจากเครดิต (Credit Event) กับหลักทรัพย์อ้างอิง
- (4) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงินจำนวนรวม 886 ล้านบาท และ 841 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกโดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีอายุคงเหลือประมาณ 16 ปี และ 17 ปี ตามลำดับ โดยธนาคารดังกล่าววางพันธบัตรรัฐบาลคิดเป็นอัตราร้อยละ 70 - 80 ของมูลค่าตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงินที่ออกเพื่อเป็นหลักประกัน และมีเงื่อนไขของการเวนคืนตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงินดังกล่าวเมื่อเกิดผลกระทบจากเครดิต (Credit Event) กับหลักทรัพย์อ้างอิง
- (5) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตั๋วแลกเงินจำนวนรวม 430 ล้านบาท และ 413 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกโดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อายุคงเหลือประมาณ 14 ปี และ 15 ปี ตามลำดับ มีเงื่อนไขโดยผู้ออกตราสารมีสิทธิในการชำระคืนก่อนกำหนด และมีเงื่อนไขของการเวนคืนตั๋วแลกเงินดังกล่าวเมื่อเกิดผลกระทบจากเครดิต (Credit Event) กับหลักทรัพย์อ้างอิง
- (6) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินลงทุนในตั๋วแลกเงินจำนวนรวม 1,589 ล้านบาท และ 676 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศ โดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีอายุคงเหลือประมาณ 8 - 9 ปี และ 10 ปี ตามลำดับ และมีเงื่อนไขของการเวนคืนตั๋วแลกเงินดังกล่าวเมื่อเกิดผลกระทบจากเครดิต (Credit Event) กับหลักทรัพย์อ้างอิง

11.7 เงินลงทุนที่ติดภาระผูกพัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีพันธบัตรรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีราคาทุนหรือทุนตัดจำหน่ายจำนวน 58,124 ล้านบาท และ 49,032 ล้านบาท ตามลำดับ วางไว้กับนายทะเบียนเพื่อเป็นหลักประกันและเงินสำรองตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 34 และ 35

11.8 ผลกำไรจากเงินลงทุน

ผลกำไรจากเงินลงทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
กำไรจากการขายเงินลงทุนเพื่อค้า	6,867	25,936
กำไรจากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	1,318,002	2,085,064
กำไรจากการขายเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	36,874	208,895
รวมกำไรจากเงินลงทุน	<u>1,361,743</u>	<u>2,319,895</u>

11.9 ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย

ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
ส่วนเกินทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย ณ วันต้นปี	7,775,486	4,982,458
กำไร (ขาดทุน) จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิ จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	4,971,167	(773,987)
กำไร (ขาดทุน) จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิ ของส่วนที่โอนไปกำไรหรือขาดทุน	(1,153,351)	342,661
ผลกำไรจากการโอนเปลี่ยนเงินลงทุน	-	<u>3,224,354</u>
ส่วนเกินกว่าทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย ณ วันสิ้นปี	11,593,302	7,775,486
หัก ภาษีเงินได้	<u>(2,318,661)</u>	<u>(1,555,097)</u>
ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิ ของมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย - สุทธิจากภาษี	<u>9,274,641</u>	<u>6,220,389</u>

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทได้จัดประเภทรายการใหม่ในการเปิดเผยข้อมูลผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายและของส่วนที่โอนไปกำไรหรือขาดทุน เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

12. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน	
			31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
			2560	2559	2560	2559	2560	2559
บริษัท บีแอลเอ อินชัวร์นซ์ โบรคเกอร์ จำกัด วินาศภัย	นายหน้าประกัน วินาศภัย	ไทย	24,000	24,000	99	99	23,760	23,760
Bangkok Life Assurance (Cambodia) Public Limited Company	ประกันชีวิต	กัมพูชา	153,598 ⁽²⁾	124,950	52 ⁽¹⁾	52 ⁽¹⁾	127,357	108,770
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย			177,598	148,950			151,117	132,530

⁽¹⁾ ตามที่ระบุใน “ข้อบังคับของบริษัท”

⁽²⁾ อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน สหรัฐอเมริกา ณ 31 ธันวาคม 2560

13. เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ยอดคงเหลือของเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ โดยจำแนกอายุตามเงินต้น และดอกเบี้ยที่ค้างชำระแสดงได้ดังนี้

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ								
	31 ธันวาคม 2560								
	เงินให้กู้ยืม								
	กรรมธรรม์ประกันภัย เป็นประกัน		ทรัพย์สินจำนอง เป็นประกัน		อื่นๆ		รวม		รวม
เงินต้น	ดอกเบี้ย ค้างรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ดอกเบี้ย ค้างรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ดอกเบี้ย ค้างรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ดอกเบี้ย ค้างรับ ⁽¹⁾		
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ เกินกว่ากำหนดชำระ	7,104,797	710,107	2,249,943	1,720	6,911	8	9,361,651	711,835	10,073,486
น้อยกว่า 3 เดือน	-	-	29,107	208	-	-	29,107	208	29,315
3 - 6 เดือน	-	-	2,948	59	-	-	2,948	59	3,007
6 - 12 เดือน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 12 เดือน	-	-	15,477	545	53	2	15,530	547	16,077
รวม	7,104,797	710,107	2,297,475	2,532	6,964	10	9,409,236	712,649	10,121,885
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัย จะสูญ	-	-	(4,632)	(507)	-	-	(4,632)	(507)	(5,139)
เงินให้กู้ยืม - สุทธิ	7,104,797	710,107	2,292,843	2,025	6,964	10	9,404,604	712,142	10,116,746

⁽¹⁾ แสดงรวมเป็นส่วนหนึ่งของ “รายได้ออกการลงทุนค้างรับ” ในงบแสดงฐานะการเงิน

(หน่วย : พันบาท)

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ									
31 ธันวาคม 2559									
เงินให้กู้ยืม									
ระยะเวลาค้างชำระ	กรรมธรรม์ประกันภัย		ทรัพย์สินจำนอง		อื่นๆ		รวม		รวม
	เป็นประกัน	ค้ำรับ ⁽¹⁾	เป็นประกัน	ค้ำรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ดอกเบี้ย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	
	เงินต้น	ค้ำรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ค้ำรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ค้ำรับ ⁽¹⁾	เงินต้น	ค้ำรับ ⁽¹⁾	
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	6,291,190	569,387	1,537,174	868	15,816	-	7,844,180	570,255	8,414,435
เกินกว่ากำหนดชำระ									
น้อยกว่า 3 เดือน	-	-	37,312	76	-	-	37,312	76	37,388
3 - 6 เดือน	-	-	15,301	63	-	-	15,301	63	15,364
6 - 12 เดือน	-	-	11,113	139	-	-	11,113	139	11,252
มากกว่า 12 เดือน	-	-	4,690	305	130	2	4,820	307	5,127
รวม	6,291,190	569,387	1,605,590	1,451	15,946	2	7,912,726	570,840	8,483,566
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัย									
จะสูญ	-	-	(560)	(79)	-	-	(560)	(79)	(639)
เงินให้กู้ยืม - สุทธิ	6,291,190	569,387	1,605,030	1,372	15,946	2	7,912,166	570,761	8,482,927

⁽¹⁾ แสดงรวมเป็นส่วนหนึ่งของ "รายได้จากการลงทุนค้ำรับ" ในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกันเป็นเงินให้กู้ยืมแก่ผู้เอาประกันภัย โดยให้กู้ในวงเงินไม่เกินมูลค่าเงินสดของกรรมธรรม์ และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.00 - 8.00 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตรดอกเบี้ยที่ได้รับ การอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน กำหนดวงเงินกู้ยืมให้แกพนักงานแต่ละรายโดยกรณีบุคคลค้าประกันด้วยวงเงินสูงสุดที่ 0.1 ล้านบาท ซึ่งคิดอัตรดอกเบี้ยร้อยละ 6.00 ต่อปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินให้กู้ยืมแก่พนักงานมีจำนวนเงิน 7 ล้านบาท และ 16 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินให้กู้ยืมแก่พนักงานกรณีมีหลักทรัพย์ค้ำประกันจำนวนเงินสูงสุดที่ 50 เท่าของเงินเดือนรายเดือน ซึ่งคิดอัตรดอกเบี้ยร้อยละ 5.00 - 6.00 ต่อปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินให้กู้ยืมแก่พนักงานกรณีมีหลักทรัพย์ค้ำประกันมีจำนวนเงิน 44 ล้านบาท และ 50 ล้านบาท ตามลำดับ

14. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

มูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
อาคารสำนักงานให้เช่า		
ราคาทุน	21,303	21,303
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(2,486)	(1,421)
มูลค่าตามบัญชี	18,817	19,882

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสำหรับปี 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	19,882	20,947
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	(1,065)	(1,065)
มูลค่าตามบัญชีสิ้นปี	<u>18,817</u>	<u>19,882</u>

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
อาคารสำนักงานให้เช่า	<u>22,660</u>	<u>17,137</u>

มูลค่ายุติธรรมประเมินโดยผู้ประเมินราคาอิสระโดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์มูลค่าจากต้นทุน (Cost Approach) สำหรับอาคารสำนักงานให้เช่า คือ การประมาณการต้นทุนในการสร้างอาคารทดแทนใหม่ตามราคา ณ ปัจจุบัน แล้วหักลบด้วยค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งาน และบวกด้วยมูลค่าตลาดของที่ดิน

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีรายได้ค่าเช่าจากอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจำนวน 0.78 ล้านบาท (2559: 1.29 ล้านบาท)

15. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

รายการเปลี่ยนแปลงของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	ที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคารและ อาคารเช่า	อาคารชุด	งบการเงินรวม เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ อุปกรณ์ สำนักงาน	ยานพาหนะ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน							
1 มกราคม 2559	250,227	437,856	36,633	546,333	27,116	33,169	1,331,334
ซื้อเพิ่ม	544,022	7,505	-	44,066	836	89,890	686,319
จำหน่าย	-	-	-	(15,196)	(4,450)	-	(19,646)
โอนเข้า (ออก)	-	2,640	-	2,420	-	(5,060)	-
31 ธันวาคม 2559	794,249	448,001	36,633	577,623	23,502	117,999	1,998,007
ซื้อเพิ่ม	-	11,999	-	36,865	-	199,002	247,866
จำหน่าย	-	-	-	(10,808)	(3,594)	-	(14,402)
ปรับปรุง	(3)	-	-	-	-	(9,200)	(9,203)
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลง							
ค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	-	(342)	-	(54)	-	-	(396)
โอนเข้า (ออก)	-	251,418	-	46,575	-	(297,993)	-
31 ธันวาคม 2560	794,246	711,076	36,633	650,201	19,908	9,808	2,221,872
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
1 มกราคม 2559	-	299,079	22,286	447,091	15,668	-	784,124
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	(14,837)	(4,450)	-	(19,287)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	28,150	1,832	41,771	3,853	-	75,606
31 ธันวาคม 2559	-	327,229	24,118	474,025	15,071	-	840,443
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	(10,700)	(3,594)	-	(14,294)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	30,675	1,832	44,715	3,947	-	81,169
31 ธันวาคม 2560	-	357,904	25,950	508,040	15,424	-	907,318
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
31 ธันวาคม 2559	794,249	120,772	12,515	103,598	8,431	117,999	1,157,564
31 ธันวาคม 2560	794,246	353,172	10,683	142,161	4,484	9,808	1,314,554
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม							
2559						พันบาท	75,606
2560						พันบาท	81,170

(หน่วย : พันบาท)

	ที่ดิน	อาคารและ		งบการเงินเฉพาะกิจการ		งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
		ส่วนปรับปรุง	อาคารและ อาคารเช่า	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ อุปกรณ์	อาคารชุด สำนักงาน		
ราคาทุน							
1 มกราคม 2559	250,227	437,702	36,633	546,147	27,116	33,169	1,330,994
ซื้อเพิ่ม	544,022	4,595	-	42,588	836	89,890	681,931
จำหน่าย	-	-	-	(15,196)	(4,450)	-	(19,646)
โอนเข้า (ออก)	-	2,640	-	2,420	-	(5,060)	-
31 ธันวาคม 2559	794,249	444,937	36,633	575,959	23,502	117,999	1,993,279
ซื้อเพิ่ม	-	11,999	-	36,847	-	199,002	247,848
จำหน่าย	-	-	-	(10,808)	(3,594)	-	(14,402)
ปรับปรุง	(3)	-	-	-	-	(9,200)	(9,203)
โอนเข้า (ออก)	-	251,418	-	46,575	-	(297,993)	-
31 ธันวาคม 2560	794,246	708,354	36,633	648,573	19,908	9,808	2,217,522
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
1 มกราคม 2559	-	299,056	22,286	446,998	15,668	-	784,008
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	(14,836)	(4,450)	-	(19,286)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	27,856	1,832	41,493	3,853	-	75,034
31 ธันวาคม 2559	-	326,912	24,118	473,655	15,071	-	839,756
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	(10,700)	(3,594)	-	(14,294)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	30,021	1,832	44,484	3,947	-	80,284
31 ธันวาคม 2560	-	356,933	25,950	507,439	15,424	-	905,746
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
31 ธันวาคม 2559	794,249	118,025	12,515	102,304	8,431	117,999	1,153,523
31 ธันวาคม 2560	794,246	351,421	10,683	141,134	4,484	9,808	1,311,776
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม							
2559						พันบาท	75,034
2560						พันบาท	80,284

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ ราคาทุนเดิมก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวในงบการเงินรวมมีจำนวนประมาณ 551 ล้านบาท และ 529 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ : 551 ล้านบาท และ 529 ล้านบาท ตามลำดับ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีที่ดินและอาคารจำนวนซึ่งเลิกใช้งานแล้วแต่ไม่เข้าเงื่อนไขการจัดเป็นสินทรัพย์รอการขาย ราคาทุนเดิมก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ที่ดิน	580	-
อาคาร	1,928	-
ส่วนปรับปรุงทรัพย์สินที่เช่า	9,931	6,579
ทรัพย์สินค้ำเนิงงาน	3,883	1,740
คอมพิวเตอร์	332	132
รวม	<u>16,654</u>	<u>8,451</u>

16. ค่าความนิยม

ค่าความนิยมเกิดจากเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2557 บริษัทได้มาซึ่งอำนาจควบคุมในบริษัท บีแอลเอ อินชัวร์รันส์ โบรคเกอร์ จำกัด (“บริษัทย่อย”) โดยการซื้อหุ้นทุนและสิทธิออกเสียงในบริษัทย่อยมูลค่าสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาจากการรวมธุรกิจน้อยกว่าสิ่งตอบแทนที่โอนให้ทำให้เกิดค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 งบการเงินรวมมีค่าความนิยมคงเหลือจำนวน 5.0 ล้านบาท และ 5.0 ล้านบาท ตามลำดับ

17. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

รายการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย : พันบาท)		
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	งบการเงินรวม โปรแกรม คอมพิวเตอร์ ระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน			
1 มกราคม 2559	102,429	436	102,865
เพิ่มขึ้น	7,703	218	7,921
โอนเข้า (ออก)	654	(654)	-
31 ธันวาคม 2559	110,786	-	110,786
เพิ่มขึ้น	2,486	65	2,551
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(60)	-	(60)
31 ธันวาคม 2560	113,212	65	113,277
ค่าตัดจำหน่ายสะสม			
1 มกราคม 2559	78,752	-	78,752
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	12,477	-	12,477
31 ธันวาคม 2559	91,229	-	91,229
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	10,796	-	10,796
31 ธันวาคม 2560	102,025	-	102,025
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
31 ธันวาคม 2559	19,557	-	19,557
31 ธันวาคม 2560	11,187	65	11,252
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
2559		พันบาท	12,477
2560		พันบาท	10,796

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	โปรแกรม		รวม
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	
ราคาทุน			
1 มกราคม 2559	102,349	436	102,785
เพิ่มขึ้น	7,035	218	7,253
โอนเข้า (ออก)	654	(654)	-
31 ธันวาคม 2559	110,038	-	110,038
เพิ่มขึ้น	2,428	65	2,493
31 ธันวาคม 2560	112,466	65	112,531
ค่าตัดจำหน่ายสะสม			
1 มกราคม 2559	78,748	-	78,748
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	12,340	-	12,340
31 ธันวาคม 2559	91,088	-	91,088
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	10,563	-	10,563
31 ธันวาคม 2560	101,651	-	101,651
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
31 ธันวาคม 2559	18,950	-	18,950
31 ธันวาคม 2560	10,815	65	10,880
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
2559		พันบาท	12,340
2560		พันบาท	10,563

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ซึ่งตัดจำหน่ายเต็มมูลค่าแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ โดยราคาทุนเดิมก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวในงบการเงินรวมมีจำนวนรวมประมาณ 71 ล้านบาท และ 65 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ : 71 ล้านบาท และ 65 ล้านบาท ตามลำดับ)

18. สินทรัพย์/หนี้สินภายใต้การตัดบัญชีและค่าใช้จ่ายภายใต้

18.1 สินทรัพย์/หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี

สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี ประกอบด้วยผลกระทบทางภาษีที่เกิดจากรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ					
	31 ธันวาคม		ส่วนเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์/ หนี้สินภายใต้การตัด บัญชีที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม		ส่วนเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์/ หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี ที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี						
สำรองประกันภัยสำหรับ						
สัญญาประกันภัยระยะยาว	3,051,790	3,323,959	(272,169)	(9,572)	-	-
สำรองค่าสินไหมทดแทน	18,273	11,896	6,377	(1,439)	-	-
สำรองผลประโยชน์พนักงาน						
ระยะยาว	45,419	40,083	4,914	4,438	422	(66)
อื่นๆ	1,554	644	910	291	-	-
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	3,117,036	3,376,582	(259,968)	(6,282)	422	(66)
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี						
เงินลงทุนเพื่อขาย	1,602,880	553,337	285,979	(1,001,760)	763,563	558,606
อื่นๆ	2,536	4,647	(2,110)	1,128	-	-
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี	1,605,416	557,984	283,869	(1,000,632)	763,563	558,606
สินทรัพย์/หนี้สินภายใต้						
 การตัดบัญชี - สุทธิ	1,511,620	2,818,598	(543,837)	994,350	(763,141)	(558,672)

18.2 ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน		
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	(33,587)	1,962,818
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	5,489	7,338
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจากผลแตกต่างชั่วคราวและ การกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	543,837	(994,350)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่รับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน	<u>515,739</u>	<u>975,806</u>

รายการกระทบยอดจำนวนเงินระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สามารถแสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559
กำไรทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	4,142,680	6,076,184	4,160,980	6,098,171
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	15%, 20%	15%, 20%	20%	20%
จำนวนภาษีตามอัตราภาษีเงินได้	832,196	1,215,237	832,196	1,219,634
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่าย				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	5,489	7,338	5,489	7,338
ผลกระทบทางภาษีสุทธิของรายได้ หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่ถือเป็นรายได้หรือ ค่าใช้จ่ายทางภาษี	(321,946)	(246,769)	(321,946)	(251,166)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่รับรู้ ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน	<u>515,739</u>	<u>975,806</u>	<u>515,739</u>	<u>975,806</u>

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี
สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
ภาษีเงินได้ที่เกิดจาก		
(กำไร) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	(994,233)	(490,074)
(กำไร) ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนเพื่อขายที่โอนไปรับซื้อ ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน	230,670	(68,532)
การโอน (กำไร) ขาดทุนจากการประมาณการตามหลัก คณิตศาสตร์ประกันภัย	422	(66)
ภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในส่วนของ (กำไร) ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	<u>(763,141)</u>	<u>(558,672)</u>

19. สินทรัพย์อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์อื่นประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559
หลักประกันตราสารอนุพันธ์	45,000	264,500	45,000	264,500
ภาษีเงินได้จ่ายล่วงหน้า	135,785	-	135,785	-
ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า	34,411	46,204	34,411	46,204
เงินมัดจำ	45,130	45,909	21,776	20,037
ลูกหนี้จากการขายเงินลงทุน	473,018	286,497	473,018	286,497
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	11,621	14,142	11,443	14,142
อื่นๆ	79,084	42,386	58,025	36,271
รวมสินทรัพย์อื่น	<u>824,049</u>	<u>699,638</u>	<u>779,458</u>	<u>667,651</u>

20. หนี้สินจากสัญญาประกันภัย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 หนี้สินจากสัญญาประกันภัย ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	31 ธันวาคม 2560			31 ธันวาคม 2559		
	หนี้สิน	หนี้สิน		หนี้สิน	หนี้สิน	
	ตามสัญญา	ส่วนที่เอา	สุทธิ	ตามสัญญา	ส่วนที่เอา	สุทธิ
	ประกันภัย	ประกันภัยต่อ	สุทธิ	ประกันภัย	ประกันภัยต่อ	สุทธิ
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว	256,595,053	-	256,595,053	233,412,294	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน						
ค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับรายงานแล้ว	276,597	(127,385)	149,212	174,258	(115,188)	59,070
ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน	91,365	-	91,365	59,482	-	59,482
สำรองเบี้ยประกันภัย						
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	1,180,093	(277,328)	902,765	1,134,217	(259,031)	875,186
ผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยค้างจ่าย	168,390	-	168,390	137,008	-	137,008
หนี้สินอื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย	7,666,696	-	7,666,696	8,181,404	-	8,181,404
รวมหนี้สินจากสัญญาประกันภัย	265,978,194	(404,713)	265,573,481	243,098,663	(374,219)	242,724,444

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	31 ธันวาคม 2560			31 ธันวาคม 2559		
	หนี้สิน	หนี้สิน		หนี้สิน	หนี้สิน	
	ตามสัญญา	ส่วนที่เอา	สุทธิ	ตามสัญญา	ส่วนที่เอา	สุทธิ
	ประกันภัย	ประกันภัยต่อ	สุทธิ	ประกันภัย	ประกันภัยต่อ	สุทธิ
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว	256,595,048	-	256,595,048	233,412,294	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน						
ค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับรายงานแล้ว	276,597	(127,385)	149,212	174,258	(115,188)	59,070
ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน	91,365	-	91,365	59,482	-	59,482
สำรองเบี้ยประกันภัย						
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	1,180,093	(277,328)	902,765	1,134,217	(259,031)	875,186
ผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยค้างจ่าย	168,390	-	168,390	137,008	-	137,008
หนี้สินอื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย	7,666,696	-	7,666,696	8,181,404	-	8,181,404
รวมหนี้สินจากสัญญาประกันภัย	265,978,189	(404,713)	265,573,476	243,098,663	(374,219)	242,724,444

ในระหว่างปี 2560 และ 2559 ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทได้เข้าทำสัญญาประกันภัยต่อเพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยงจากการรับประกันภัย ถึงแม้ว่าฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทจะบริหารความเสี่ยงโดยการพิจารณาภาระความเสียหายสุทธิจากการรับประกัน อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและบริษัทยังได้เปิดเผยภาระหนี้สินตามสัญญาประกันทั้งในส่วนของความเสียหายรวมและความเสียหายสุทธิ

20.1 สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	
	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559
ยอดคงเหลือต้นปี	233,412,294	207,308,208	233,412,294	207,308,208
สำรองเพิ่มขึ้นจากกรมธรรม์ประกันภัยใหม่และกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีผลบังคับ	30,075,220	33,339,745	30,075,215	33,339,745
สำรองลดลงจากการจ่ายผลประโยชน์กรมธรรม์ประกันภัยขาดอายุ การยกเลิกกรมธรรม์ประกันภัย ฯลฯ	(7,552,113)	(6,890,629)	(7,552,113)	(6,890,629)
สำรองเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน	659,652	(345,030)	659,652	(345,030)
ยอดคงเหลือปลายปี	256,595,053	233,412,294	256,595,048	233,412,294

20.2 สำรองค่าสินไหมทดแทน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สำรองค่าสินไหมทดแทนประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
ยอดคงเหลือต้นปี	233,740	320,356
ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นระหว่างปีปัจจุบัน	2,080,116	1,911,247
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายระหว่างปี	(1,945,894)	(1,997,863)
ยอดคงเหลือปลายปี	367,962	233,740

20.3 สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
ยอดคงเหลือต้นปี	1,134,217	1,074,854
เบี้ยประกันภัยรับสำหรับปี	3,331,744	3,124,596
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ในปีปัจจุบัน	(3,285,868)	(3,065,233)
ยอดคงเหลือปลายปี	1,180,093	1,134,217

20.4 ตารางค่าสินไหมทดแทนสุทธิ

20.4.1 ตารางค่าสินไหมทดแทนก่อนการประกันภัยต่อ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

ปีอุบัติเหตุ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ							รวม
	ก่อนปี 2555	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทน :								
- ณ สิ้นปีอุบัติเหตุ	1,663,757	1,649,630	1,550,013	1,609,003	1,662,384	1,782,947	1,943,380	-
- หนึ่งปีถัดไป	1,773,694	1,744,596	1,647,789	1,659,839	1,737,766	1,849,582	-	-
- สองปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	1,662,355	1,738,526	-	-	-
- สามปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	1,662,355	-	-	-	-
- สี่ปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	-	-	-	-	-
- ห้าปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	-	-	-	-	-	-
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทนสัมบูรณ์	1,774,857	1,745,957	1,651,663	1,662,355	1,738,526	1,852,048	2,032,279	12,457,685
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายสะสม	(1,758,221)	(1,745,013)	(1,650,560)	(1,659,892)	(1,735,648)	(1,847,667)	(1,692,722)	(12,089,723)
รวมสำรองค่าสินไหมทดแทน								
ก่อนการประกันภัยต่อ	16,636	944	1,103	2,463	2,878	4,381	339,557	367,962

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย : พันบาท)

ปีอุบัติเหตุ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ							รวม
	ก่อนปี 2554	2554	2555	2556	2557	2558	2559	
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทน :								
- ณ สิ้นปีอุบัติเหตุ	-	1,661,423	1,646,403	1,544,546	1,605,847	1,659,465	1,701,661	-
- หนึ่งปีถัดไป	-	1,770,080	1,741,024	1,642,038	1,656,306	1,734,315	-	-
- สองปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	1,645,912	1,658,823	-	-	-
- สามปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	1,645,912	-	-	-	-
- สี่ปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	-	-	-	-	-
- ห้าปีถัดไป	-	1,711,240	-	-	-	-	-	-
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทนสัมบูรณ์	-	1,771,240	1,742,385	1,645,912	1,658,823	1,737,272	1,758,186	10,313,818
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายสะสม	-	(1,749,489)	(1,741,269)	(1,643,985)	(1,653,808)	(1,720,642)	(1,570,885)	(10,080,078)
รวมสำรองค่าสินไหมทดแทน								
ก่อนการประกันภัยต่อ	-	21,751	1,116	1,927	5,015	16,630	187,301	233,740

20.4.2 ตารางค่าสินไหมทดแทนสุทธิ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย : พันบาท)

ปีอุบัติเหตุ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ							รวม
	ก่อนปี 2555	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทน :								
- ณ สิ้นปีอุบัติเหตุ	1,663,757	1,649,630	1,550,013	1,609,003	1,662,384	1,782,947	1,943,380	-
- หนึ่งปีถัดไป	1,773,694	1,744,596	1,647,789	1,659,839	1,737,766	1,849,582	-	-
- สองปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	1,662,355	1,738,526	-	-	-
- สามปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	1,662,355	-	-	-	-
- สี่ปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	1,651,663	-	-	-	-	-
- ห้าปีถัดไป	1,774,857	1,745,957	-	-	-	-	-	-
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทนสัมบูรณ์	1,774,884	1,745,980	1,651,634	1,662,113	1,737,411	1,850,863	1,907,415	12,330,300
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายสะสม	(1,758,221)	(1,745,013)	(1,650,560)	(1,659,892)	(1,735,648)	(1,847,667)	(1,692,722)	(12,089,723)
รวมสำรองค่าสินไหมทดแทน								
ก่อนการประกันภัยต่อ	16,663	967	1,074	2,221	1,763	3,196	214,693	240,577

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย : พันบาท)

ปีอุบัติเหตุ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ							รวม
	ก่อนปี 2554	2554	2555	2556	2557	2558	2559	
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทน :								
- ณ สิ้นปีอุบัติเหตุ	-	1,661,423	1,646,403	1,544,546	1,605,847	1,659,465	1,701,661	-
- หนึ่งปีถัดไป	-	1,770,080	1,741,024	1,642,038	1,656,306	1,734,315	-	-
- สองปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	1,645,912	1,658,823	-	-	-
- สามปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	1,645,912	-	-	-	-
- สี่ปีถัดไป	-	1,711,240	1,742,385	-	-	-	-	-
- ห้าปีถัดไป	-	1,711,240	-	-	-	-	-	-
ประมาณการค่าสินไหม								
ทดแทนสัมบูรณ์	-	1,771,240	1,742,385	1,645,912	1,658,823	1,729,468	1,650,802	10,198,630
ค่าสินไหมทดแทนจ่ายสะสม	-	(1,749,489)	(1,741,269)	(1,643,985)	(1,653,808)	(1,720,642)	(1,570,885)	(10,080,078)
รวมสำรองค่าสินไหมทดแทน								
ก่อนการประกันภัยต่อ	-	21,751	1,116	1,927	5,015	8,826	79,917	118,552

20.5 ข้อสมมติที่สำคัญ

20.5.1 ข้อสมมติที่ใช้ในการวัดมูลค่าสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

กลุ่มบริษัทและบริษัทใช้วิธีการวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยระยะยาวด้วยวิธีสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ (Net Level Premium Reserve or NPV) ซึ่งใช้วิธีการประมาณการกระแสเงินสดจากเบี้ยประกันภัยและผลประโยชน์จ่าย ภายใต้วิธี NPV บริษัทประมาณการเบี้ยประกันภัยที่จะได้รับด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย และใช้ข้อสมมติในการวัดมูลค่าโดยคำนึงถึงอัตราคิดลด อัตราการเสียชีวิต และอัตราการสูญพลภาพ โดยมีการบวกส่วนเพิ่ม (Margin) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์ วิธีการนี้จะไม่มีการใช้ข้อสมมติในเรื่องอัตราคงอยู่ของกรมธรรม์ (Persistency rate)

ข้อสมมติที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สรุปได้ดังนี้

(1) อัตราการตาย อัตราการเจ็บป่วย และอัตราการอยู่รอด

อ้างอิงตารางมรณะไทยประเภทสามัญและประเภทอุตสาหกรรม และตารางบำนาญไทย ซึ่งเป็นไปตามประกาศ คปภ.

(2) อัตราคิดลด

อัตราคิดลดในการคำนวณสำรอง ใช้อัตราดอกเบี้ยไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยและไม่สูงกว่าร้อยละ 6 ต่อปี

20.5.2 ข้อสมมติที่ใช้ในการวัดมูลค่าของสำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน

กลุ่มบริษัทและบริษัทได้ประมาณการค่าสินไหมทดแทนสำหรับสัญญาระยะสั้น โดยได้คำนึงค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับรายงาน โดยข้อสมมติในการคำนวณจะใช้จากข้อมูลล่าสุดที่บริษัททราบ ณ วันที่รายงาน ซึ่งประมาณการจากข้อมูลที่เก็บจากในอดีตและการใช้ดุลยพินิจนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

20.6 ผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่าย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่ายประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เงินค่ามรดกกรรม	125,662	100,209
เงินครบกำหนด	34,819	29,110
เงินจ่ายตามเงื่อนไขกรรมธรรม์	5,625	4,856
เงินค่าเวนคืนกรรมธรรม์ประกันภัย	2,284	2,833
รวมผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่าย	<u>168,390</u>	<u>137,008</u>

20.7 หนี้สินอื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่าย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 หนี้สินอื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่ายประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เงินฝากเนื่องจากกรรมธรรม์ประกันภัย	7,126,814	7,456,815
เบี้ยประกันรับล่วงหน้า	462,377	634,337
เจ้าหนี้กรณียกเว้นค่าเบี้ยประกันภัย	77,505	90,252
รวมหนี้สินอื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัยค้ำจ่าย	<u>7,666,696</u>	<u>8,181,404</u>

21. เจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมียอดค้างเจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อจำแนกตามประเภทหนี้สิน ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เงินค้ำจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ	1,003,195	592,515
รวมเจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อ	<u>1,003,195</u>	<u>592,515</u>

22. ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานสำรอง				
ผลประโยชน์พนักงานระยะยาว				
(ดูหมายเหตุข้อ 22.1)	193,385	168,955	191,781	167,700
ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานระยะยาวอื่น				
(ดูหมายเหตุข้อ 22.2)	35,442	32,851	35,316	32,715
รวมผลประโยชน์พนักงานค้างจ่าย	228,827	201,806	227,097	200,415

22.1 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน

ความเคลื่อนไหวของภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน สำหรับ ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม	168,955	151,643	167,700	150,584
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	24,430	17,312	24,081	17,116
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	193,385	168,955	191,781	167,700

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานและนโยบายการจ้างงานของกลุ่มบริษัทและบริษัท พนักงานทุกคนมีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามข้อกำหนดในกฎหมายแรงงาน เมื่อพนักงานครบเกษียณอายุ 60 ปี

22.2 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานระยะยาวอื่นสำหรับการทำงานกับกลุ่มบริษัทและบริษัทเป็นเวลานาน

ความเคลื่อนไหวของภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานระยะยาวอื่นสำหรับการทำงานกับกลุ่มบริษัทและบริษัทเป็นเวลานานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม	32,851	28,074	32,715	27,966
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	2,591	4,777	2,601	4,749
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	35,442	32,851	35,316	32,715

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่		งบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	201,806	179,646	200,415	178,550
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน :				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	26,925	19,431	26,652	19,217
ต้นทุนดอกเบี้ย	7,063	6,294	7,014	6,256
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น : (กำไร) ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันกับ				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์	4,617	-	4,585	-
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	3,089	8,522	3,062	8,477
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	(4,998)	(4,985)	(4,996)	(4,983)
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(9,675)	(7,102)	(9,635)	(7,102)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	<u>228,827</u>	<u>201,806</u>	<u>227,097</u>	<u>200,415</u>

กลุ่มบริษัทและบริษัทคาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้าเป็นจำนวนประมาณ 16 ล้านบาท (เฉพาะบริษัท : จำนวน 16 ล้านบาท) (2559: จำนวน 9.0 ล้านบาท เฉพาะบริษัท : จำนวน 9.0 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของกลุ่มบริษัทและบริษัทประมาณ 21 ปี และ 20 ปี ตามลำดับ (เฉพาะบริษัท : 21 ปี และ 20 ปี ตามลำดับ)

ข้อสมมติที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)
อัตราคิดลดสำหรับ โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน	3.25%	3.50%	3.25%	3.50%
อัตราคิดลดสำหรับ โครงการผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	3.25%	3.50%	3.25%	3.50%
อัตราเงินเพื่อของราคาทองรูปพรรณ	5.00%	5.00%	5.00%	5.00%
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือน	6.00%	6.00%	6.00%	6.00%
อัตรากำไรเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน (ขึ้นอยู่กับช่วงอายุของพนักงาน)	3.20%, 9.30%	3.20%, 9.30%	3.20%, 9.30%	3.20%, 9.30%
ราคาทองรูปพรรณต่อน้ำหนัก 1 บาท (บาท)	20,500	21,000	20,500	21,000

ปี 2560 อัตราภาระอ้างอิงจากตารางมรณะไทยพื้นฐานประเภทสามัญปี 2560 ที่ยังไม่ได้บวกส่วนที่เสียไว้

ปี 2559 จากตารางมรณะไทย พื้นฐานประเภทสามัญ ปี 2555 ที่ยังไม่ได้บวกส่วนที่เสียไว้

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	ข้อสมมติเปลี่ยนแปลง		งบการเงิน	
	เพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละต่อปี	งบการเงินรวม จำนวนผลประโยชน์	เฉพาะกิจการ จำนวนผลประโยชน์	
		เพิ่มขึ้น (ลดลง)	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
อัตราคิดลด	0.25%	(5,704)	(5,670)	
อัตราคิดลด	(0.25%)	5,929	5,894	
อัตราเงินเพื่อของราคาทอง	1.00%	2,828	2,821	
อัตราเงินเพื่อของราคาทอง	(1.00%)	(2,549)	(2,543)	
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือน	0.25%	5,078	5,045	
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือน	(0.25%)	(4,906)	(4,874)	
อัตรากำไรเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	10.00%	(8,120)	(8,072)	
อัตรากำไรเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	(10.00%)	8,554	8,504	
ราคาทองรูปพรรณต่อน้ำหนัก 1 บาท	10.00%	3,544	3,532	
ราคาทองรูปพรรณต่อน้ำหนัก 1 บาท	(10.00%)	(3,544)	(3,532)	

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นอาจไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน เนื่องจากการยากที่การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติต่างๆ จะเกิดขึ้นแยกต่างหากจากข้อสมมติอื่นซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กัน

23. หนี้สินอื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 หนี้สินอื่นประกอบด้วย

	(หน่วย : พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
ค่าบำเหน็จค้ำจ่าย	753,494	682,353	751,547	681,780
ค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย	409,977	396,966	409,497	397,133
เบี้ยประกันภัยที่ได้รับเงิน แล้วแต่กรมธรรม์ยังไม่อนุมัติ	159,514	304,632	159,514	304,632
เงินรับรอการโอนบัญชี	89,083	116,079	89,083	116,079
ภาษีธุรกิจเฉพาะค้ำจ่าย	130,798	118,241	130,798	118,241
เงินค้ำจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์	171,926	88,082	171,926	88,082
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายค้ำจ่าย	59,730	40,920	59,550	40,801
ผลประโยชน์พนักงานระยะสั้นค้ำจ่าย	141,699	157,857	140,566	156,924
อื่นๆ	72,379	49,922	56,034	43,563
รวมหนี้สินอื่น	1,988,600	1,955,052	1,968,515	1,947,235

24. ทุนที่ออกและชำระแล้วและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

รายการกระทบยอดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				สำรองส่วนทุน	
	ทุนจดทะเบียน		หุ้นสามัญที่ออก และชำระแล้ว		ส่วนเกิน มูลค่าหุ้น	จากการจ่ายโดย ใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
	จำนวนหุ้น (พันหุ้น)	พันบาท	จำนวนหุ้น (พันหุ้น)	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	1,708,000	1,708,000	1,703,811	1,703,811	3,219,926	38,834
ค่าใช้จ่ายจากการจ่ายโดยใช้ หุ้นเป็นเกณฑ์ (หมายเหตุ 25)	-	-	2,142	2,142	51,415	11,005
โอนสำรองส่วนทุนจากการจ่าย โดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์เป็นส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญจากการใช้สิทธิใบสำคัญ แสดงสิทธิรุ่นที่ 2	-	-	-	-	38,516	(38,516)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	1,708,000	1,708,000	1,705,953	1,705,953	3,309,857	11,323
ค่าใช้จ่ายจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (หมายเหตุ 25)	-	-	1,613	1,613	38,710	1,103
โอนสำรองส่วนทุนจากการจ่าย โดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์เป็นส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญจากการใช้สิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2	-	-	-	-	12,426	(12,426)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	1,708,000	1,708,000	1,707,566	1,707,566	3,360,993	-

25. การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ - ใบสำคัญแสดงสิทธิ

ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 2 ของบริษัทเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 มีมติอนุมัติให้ออกใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 1 ชนิดระบุชื่อและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้เพื่อการเสนอขายแก่พนักงานจำนวน 20 ล้านหน่วย โดยในรุ่นที่ 1 มีการจัดสรรทั้งสิ้น 12.85 ล้านหน่วย คงเหลือสิทธิที่ยังไม่ได้จัดสรรจำนวน 7.15 ล้านหน่วย โดยมติของที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554 อนุมัติให้ยกเลิกใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 1 จำนวน 7.15 ล้านหน่วยดังกล่าว และอนุมัติให้ออกใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ชนิดระบุชื่อและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้จำนวน 7.15 ล้านหน่วยแทน และได้มีการจัดสรรให้พนักงานโดยกำหนดให้วันที่ 1 เมษายน 2555 เป็นวันที่สิทธิแก่พนักงานและ/หรือผู้บริหาร

รายละเอียดการอนุมัติการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิให้แก่พนักงานสรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันหน่วย)

อนุมัติโดยคณะกรรมการบริหารของบริษัท	จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิ		รวม
	ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 1	ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2	
เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2551	11,500	-	11,500
เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2552	1,350	-	1,350
เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555	-	7,150	7,150
รวม	12,850	7,150	20,000

ทั้งนี้ ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ดังกล่าวมีอายุ 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิหรือเมื่อพ้นสภาพการเป็นพนักงานของบริษัท โดยมีอัตราใช้สิทธิคือ ใบสำคัญแสดงสิทธิ 1 หน่วย มีสิทธิซื้อหุ้นสามัญได้จำนวน 1 หุ้น ในราคาใช้สิทธิเท่ากับราคา 13.50 บาท สำหรับใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 1 และ 35.00 บาท สำหรับใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 โดยสามารถใช้สิทธิครั้งแรกเมื่อครบ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบสำคัญแสดงสิทธิ

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2557 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557 มีมติอนุมัติการปรับปรุงราคาการใช้สิทธิและอัตราการใช้สิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิที่ออกให้แก่พนักงานทั้ง 2 รุ่นที่ได้รับผลกระทบจากการจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้น โดยอัตราการใช้สิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิจะถูกปรับจาก 1 ใบสำคัญแสดงสิทธิต่อหุ้นสามัญ 1 หุ้นเป็น 1 ใบสำคัญแสดงสิทธิต่อหุ้นสามัญ 1.40 หุ้น และราคาใช้สิทธิจะถูกปรับจาก 13.50 บาท และ 35.00 บาท เป็น 9.6429 บาท และ 25.00 บาท สำหรับใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 1 และใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ตามลำดับ

เนื่องจากใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ได้รับอนุมัติให้ออกโดยที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นภายหลังจากวันที่ 1 มกราคม 2554 ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 2 เรื่องการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์มีผลบังคับใช้แล้ว บริษัทจึงได้คำนวณมูลค่ายุติธรรมของของสิทธิซื้อหุ้น ณ วันออกสิทธิเฉลี่ยเท่ากับ 20.45 บาทต่อหุ้น เพื่อบันทึกค่าใช้จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของสิทธิซื้อหุ้น สรุปได้ดังนี้

อัตราเงินปันผลที่คาดหวัง	- ร้อยละ 1.5
ความผันผวนของราคาหุ้นที่คาดการณ์	- ร้อยละ 39.9 (ประมาณโดยอ้างอิงจากข้อมูลในอดีตของราคาหุ้นของบริษัท)
อัตราดอกเบี้ยปลอดความเสี่ยง	- ร้อยละ 3.51 ถึง ร้อยละ 3.64
อายุของสิทธิซื้อหุ้น	- ไม่เกิน 5 ปีนับแต่วันที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิหรือเมื่อพ้นสภาพการเป็นพนักงานของบริษัท
แบบจำลองที่ใช้	- Black Schole - continuous model

ค่าใช้จ่ายพนักงานในรูปของการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีจำนวน 1.1 ล้านบาท และ 11.0 ล้านบาท ตามลำดับ ในหมายเหตุประกอบงบข้อ 25

รายการเปลี่ยนแปลงจำนวนหน่วยของใบสำคัญแสดงสิทธิในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย : พันหน่วย) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2
จำนวนที่ยังไม่ได้ใช้ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	612
ใช้สิทธิในระหว่างงวด	(572)
สิทธิทั้งหมดไปจากการครบอายุของสิทธิซื้อหุ้น	(40)
จำนวนที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ได้ใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญของบริษัทที่เหลือทั้งหมดจำนวน 1.8 ล้านหน่วย ในราคาใช้สิทธิหุ้นละ 25.00 บาท คิดเป็นเงิน 63.2 ล้านบาท

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้โอนเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจากการใช้ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ครั้งที่ 8 จำนวน 20.30 ล้านบาท ไปเป็นทุนที่ออกและชำระแล้ว และส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ นอกจากนี้ ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2 ได้ใช้สิทธิครั้งที่ 9 ซื้อหุ้นสามัญของบริษัทจำนวน 0.57 ล้านหน่วย ในราคาใช้สิทธิหุ้นละ 25.00 บาท คิดเป็นจำนวน 20.02 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดรายการเคลื่อนไหวดังนี้

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

	จำนวนสิทธิ (พันหน่วย)	ราคาใช้สิทธิ ต่อหุ้น (บาท)	รวมเงินที่รับ ชำระ (พันบาท)	ทุนที่ออก และชำระแล้ว (พันบาท)	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญ (พันบาท)	เงินรับล่วงหน้า		วันที่ตลาด หลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทยรับเป็น หลักทรัพย์จดทะเบียน
						ค่าหุ้นจากการใช้สิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิ (พันบาท)	วันที่จดทะเบียน เพิ่มทุน	
ใบสำคัญแสดงสิทธิรุ่นที่ 2								
ยอดยกมาต้นงวด								
ครั้งที่ 8	580	25.00	20,300	-	-	20,300		
รายการระหว่างงวด								
ครั้งที่ 8								
โอนระหว่างงวด	-	-	-	812	19,488	(20,300)	19 มกราคม 2560	26 มกราคม 2560
ครั้งที่ 9								
ใช้สิทธิและโอนระหว่าง								
งวด	572	25.00	20,023	801	19,222	-	24 เมษายน 2560	10 เมษายน 2560
รวม				1,613	38,710	-		

26. ทุนสำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบันบริษัทได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

27. ส่วนงานดำเนินงาน

กลุ่มบริษัทและบริษัทนำเสนอข้อมูลส่วนงานดำเนินงานในรูปแบบเช่นเดียวกับการรายงานข้อมูลตามประเภทการรับประกันภัยที่ต้องรายงานแก่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (“คปภ.”) เนื่องจากฝ่ายบริหารเห็นว่า กลุ่มบริษัทและบริษัทดำเนินธุรกิจหลักในส่วนงานดำเนินงานที่รายงานเพียงส่วนงานเดียวคือธุรกิจประกันชีวิต และดำเนินธุรกิจในเขตภูมิศาสตร์เดียว คือประเทศไทย โดยส่วนงานในประเทศกัมพูชา มีจำนวนที่ไม่มีสาระสำคัญ ทั้งนี้ รายการที่นำเสนอในส่วนงานดำเนินงานนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทและบริษัทที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุด ด้านการดำเนินงานได้รับและสอบถามอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและบริษัท คือ กรรมการผู้จัดการใหญ่

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานตามทีที่กล่าวไว้ข้างต้นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม				
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
	ผลิตภัณฑ์ ประกันชีวิต ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี ส่วนร่วม ในเงินปันผล	ผลิตภัณฑ์ ประกันชีวิต ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี ส่วนร่วม ในเงินปันผล	ประกัน อุบัติเหตุ ส่วนบุคคล	อื่น ๆ	รวม
รายได้จากการรับประกันภัย					
เบี้ยประกันภัยรับ	42,804,261	1,194,363	40,723	-	44,039,347
หัก เบี้ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อ	(1,096,809)	-	-	-	(1,096,809)
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	41,707,452	1,194,363	40,723	-	42,942,538
หัก สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่มขึ้น จากปีก่อน	(26,712)	-	(866)	-	(27,578)
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิ จากการประกันภัยต่อ	41,680,740	1,194,363	39,857	-	42,914,960
รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	268,146	-	-	-	268,146
รวมรายได้จากการรับประกันภัย	41,948,886	1,194,363	39,857	-	43,183,106
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย					
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	22,483,742	699,018	-	-	23,182,760
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย และค่าสินไหมทดแทน - สุทธิจากการประกันภัยต่อ	22,727,313	91,934	5,102	-	22,824,349
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	3,378,733	119,352	803	8,742	3,507,630
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	963,490	21,908	731	84	986,213
รวมค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย	49,553,278	932,212	6,636	8,826	50,500,952

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม				
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
	ผลิตภัณฑ์ ประกันชีวิต ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี ส่วนร่วม ในเงินปันผล	ผลิตภัณฑ์ ประกันชีวิต ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี ส่วนร่วม ในเงินปันผล	ประกัน อุบัติเหตุ ส่วนบุคคล	อื่น ๆ	รวม
รายได้จากการรับประกันภัย					
เบี้ยประกันภัยรับ	42,456,154	838,512	38,191	-	43,332,857
หัก เบี้ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อ	(978,436)	-	-	-	(978,436)
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	41,477,718	838,512	38,191	-	42,354,421
หัก สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้เพิ่มขึ้น จากปีก่อน	(71,683)	-	(1,283)	-	(72,966)
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิ	41,406,035	838,512	36,908	-	42,281,455
จากการประกันภัยต่อ	41,406,035	838,512	36,908	-	42,281,455
รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	248,903	-	-	-	248,903
รวมรายได้จากการรับประกันภัย	41,654,938	838,512	36,908	-	42,530,358
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย					
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	25,330,372	773,714	-	-	26,104,086
ผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย และค่าสินไหมทดแทน - สุทธิจากการประกันภัยต่อ	17,705,886	60,658	5,793	-	17,772,337
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	2,979,088	178,860	873	6,098	3,164,919
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	612,864	11,789	519	755	625,927
รวมค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย	46,628,210	1,025,021	7,185	6,853	47,667,269

28. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด		สำหรับปีสิ้นสุด	
	วันที่ 31 ธันวาคม		วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	929,666	918,798	916,734	910,754
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	174,807	179,528	170,121	174,630
ค่าภาษีอากร	6,418	8,498	5,895	6,123
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น	626,347	644,355	623,137	632,343
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>1,737,238</u>	<u>1,751,179</u>	<u>1,715,887</u>	<u>1,723,850</u>

29. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด		สำหรับปีสิ้นสุด	
	วันที่ 31 ธันวาคม		วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559
ค่าใช้จ่ายพนักงาน				
รวมอยู่ในผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์				
ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการ				
ค่าสินไหมทดแทน	33,707	33,915	33,707	33,915
รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	19,487	19,769	19,487	19,769
รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>929,666</u>	<u>918,798</u>	<u>916,734</u>	<u>910,754</u>
รวม	<u>982,860</u>	<u>972,482</u>	<u>969,928</u>	<u>964,438</u>
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์				
รวมอยู่ในผลประโยชน์จ่ายตามกรมธรรม์				
รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>174,807</u>	<u>179,528</u>	<u>170,121</u>	<u>174,630</u>
รวม	<u>174,807</u>	<u>179,528</u>	<u>170,121</u>	<u>174,630</u>

30. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มบริษัทและบริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยกลุ่มบริษัทและพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 5 ถึง 15 ของเงินเดือนซึ่งขึ้นอยู่กับอายุงานของพนักงาน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยผู้จัดการกองทุนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังและจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของกลุ่มบริษัท ในระหว่างปี 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นจำนวนเงิน 40 ล้านบาท และ 39 ล้านบาท ตามลำดับ (เฉพาะบริษัท: 40 ล้านบาท และ 39 ล้านบาท ตามลำดับ)

31. ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่ายุติธรรม

ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่ายุติธรรม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	(หน่วย : พันบาท)	
	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	2559
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนเพื่อค้า	(15,272)	8,560
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	53,830	11,081
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	62,846	(99,581)
รวมกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่ายุติธรรม	<u>101,404</u>	<u>(79,940)</u>

32. ผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับแต่ละองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ผลกระทบทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับแต่ละองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	(หน่วย : พันบาท)					
	งบการเงินรวม					
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
	2560		2559			
	จำนวน ก่อนภาษี	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษี	จำนวน สุทธิจากภาษี	จำนวน ก่อนภาษี	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษี	จำนวน สุทธิจากภาษี
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	4,971,167	(994,233)	3,976,934	(773,987)	154,797	(619,190)
การโอนกลับ (กำไร) ขาดทุนที่เกิดขึ้นจริงจากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	(1,153,351)	230,670	(922,681)	342,661	(68,532)	274,129
ผลกำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภทเงินทุน	-	-	-	3,224,354	(644,871)	2,579,483
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(9,115)	-	(9,115)	577	-	577
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	(2,447)	422	(2,025)	298	(66)	232
รวม	<u>3,806,254</u>	<u>(763,140)</u>	<u>3,043,113</u>	<u>2,793,903</u>	<u>(558,672)</u>	<u>2,235,231</u>

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
	2560		2559			
จำนวน ก่อนภาษี	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษี	จำนวน สุทธิจากภาษี	จำนวน ก่อนภาษี	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษี	จำนวน สุทธิจากภาษี	
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่า เงินลงทุนเพื่อขาย	4,971,167	(994,233)	3,976,934	(773,987)	154,797	(619,190)
การโอนกลับ (กำไร) ขาดทุนที่เกิดขึ้นจริง จากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	(1,153,351)	230,670	(922,681)	342,661	(68,532)	274,129
ผลกำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภทเงินทุน	-	-	-	3,224,354	(644,871)	2,579,483
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการ ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	(2,110)	422	(1,688)	328	(66)	262
รวม	3,815,706	(763,141)	3,052,565	2,793,356	(558,672)	2,234,684

33. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้องกันแต่ละรายการ กลุ่มบริษัทและบริษัทค้ำประกันถึงเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันสามารถสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ประเภทกิจการ	ความสัมพันธ์กับบริษัท
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ประกันภัย	การถือหุ้นและมีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ศรีชัยวิวัฒน์ จำกัด	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ไทยรีประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	ประกันชีวิต	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	การแพทย์	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท น้ำตาลราชบุรี จำกัด	อุตสาหกรรม	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท นารายณ์ร่วมพิพัฒนา จำกัด	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	ถือหุ้นโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของบริษัท
บริษัท อาคารกรุงเทพธุรกิจ (1987) จำกัด	ให้เช่าทรัพย์สิน	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด	ธุรกิจบริการ	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ยูเนี่ยนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด (มหาชน)	อุตสาหกรรม	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ⁽²⁾	ธุรกิจการเกษตร	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	ถือหุ้นโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของบริษัท
บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท อาเซียคลั่งสินค้า จำกัด	ให้เช่าทรัพย์สิน	ถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
บริษัท เอก-ชัย ดิสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด	พาณิชย์	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จำกัด ⁽¹⁾	จัดการกองทุน	มีผู้ถือหุ้นและกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท หลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน)	หลักทรัพย์	เป็นบริษัทย่อยของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของบริษัท

รายชื่อกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ประเภทกิจการ	ความสัมพันธ์กับบริษัท
Asia Insurance Company Limited ⁽¹⁾	ประกันภัย	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ปีแอลเอ อินซัวรันส์ โบรกเกอร์ จำกัด	นายหน้าประกันวินาศภัย	เป็นบริษัทย่อย
บริษัท บางปะอิน กอล์ฟ จำกัด	ธุรกิจบริการ	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท บางกอก มิตรพิชิ ยูเอฟเจ ลิส จำกัด	ธุรกิจบริการ	มีผู้ถือหุ้นบางส่วนร่วมกัน
บริษัท สมิติเวช จำกัด (มหาชน)	การแพทย์	มีกรรมการบางส่วนร่วมกัน
บริษัท ทีเอ็ม ดี ไชน์ จำกัด	ธุรกิจบริการ	ถือหุ้นโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
Bangkok Life Assurance (Cambodia) Public Limited Company	ประกันชีวิต	เป็นบริษัทย่อย

- (1) ถือหุ้นกิจการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 เนื่องจากกลุ่มบริษัทและบริษัทไม่มีกรรมการร่วมกันกับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จำกัด และ Asia Insurance Company Limited ตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว และกลับมาถือหุ้นกิจการที่เกี่ยวข้องกันใหม่ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2560 โดยกลุ่มบริษัทและบริษัทมีกรรมการร่วมกันกับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมบัวหลวง จำกัด ตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว
- (2) ถือหุ้นกิจการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 25 เมษายน 2560 เนื่องจากกลุ่มบริษัทและบริษัทไม่มีกรรมการร่วมกันกับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างกลุ่มบริษัทและบริษัทและกิจการเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้
(หน่วย : พันบาท)

บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	งบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม		นโยบายการกำหนดราคา
	2560	2559	
เบี้ยประกันภัยรับ	5,769	6,322	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
เบี้ยประกันภัยต่อจ่าย	279,148	78,528	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ดอกเบี้ยรับ - เงินฝากธนาคาร ตัวสัญญา ใช้เงินและหุ้นกู้	456,515	574,484	อัตราเดียวกับสถาบันการเงินและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันคิดให้กับลูกค้าทั่วไป
ดอกเบี้ยรับ - เงินให้กู้ยืมโดยมีทรัพย์สิน จำนองเป็นประกัน	5,591	7,106	อัตราเดียวกับอัตราที่กลุ่มบริษัทและบริษัทคิดให้กับผู้กู้ยืมทั่วไปที่มีทรัพย์สินจำนอง
เงินปันผลรับ	450,450	417,347	ตามที่ประกาศจ่าย
รายได้ค่าตอบแทนและค่าบริการ	33,183	11,772	อัตราตามสัญญาที่ตกลงกัน โดยคิดรายได้ค่าตอบแทนและค่าบริการต่อตารางเมตรต่อเดือน
รายได้ค่าธรรมเนียมนายหน้าซื้อขาย หลักทรัพย์	72,323	34,405	เป็นปกติทางการค้าของธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
ขาดทุนจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและ แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	267,709	66,402	เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญา
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	1,836,480	1,332,848	อัตราตามสัญญาที่ตกลงกัน โดยคิดเป็นอัตราร้อยละต่อเบี้ยประกันภัยรับ

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม		นโยบายการกำหนดราคา
	2560	2559	
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน			
ค่าสินไหมรับคืน	231,957	124,856	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าสินไหมจ่ายและค่าตรวจสอบสภาพ	75,144	50,719	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	156,283	119,981	อัตราเดียวกับสถาบันการเงินและบริษัทที่ เกี่ยวข้องกันคิดให้กับลูกค้าทั่วไป
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่าย	1,966	2,362	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าเช่าอาคารและค่าบริการ	68,550	69,743	สำหรับอาคารสำนักงานใหญ่ค่าเช่าตารางเมตร ละประมาณ 90 บาทต่อเดือน ค่าบริการตาราง เมตรละประมาณ 29 บาทต่อเดือน ตามสัญญาเช่า ระยะยาว และค่าเช่าตารางเมตรละประมาณ 44 บาท และ 138 บาทต่อเดือน และค่าบริการ ตารางเมตรละประมาณ 91 บาทและ 307 บาท ต่อเดือน สำหรับอาคารเช่าของสาขาค่าเช่าตารางเมตรละ ประมาณ 100 บาท 150 บาท 188 บาท และ 315 บาทต่อเดือนและค่าบริการตารางเมตรละ ประมาณ 342 บาท และ 200 บาทต่อเดือน
ค่าบริการอื่น ๆ	17,499	2,742	เป็นตามเงื่อนไขสัญญาและเป็นราคาที่คิดกับ สมาชิกในอัตราโดยทั่วไป

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม		นโยบายการกำหนดราคา
	2560	2559	
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัทย่อย			
เบียประกันภัยรับ	-	62	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ	616	505	อัตราตามสัญญาที่ตกลงกัน โดยคิดค่าเช่าและค่าบริการต่อตารางเมตรต่อเดือน
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน			
เบียประกันภัยรับ	5,769	6,322	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
เบียประกันภัยต่อจ่าย	279,148	78,528	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
คอกเบียรับ - เงินฝาก ธนาคาร ตัวสัญญาใช้เงินและหุ้นกู้	456,489	574,444	อัตราเดียวกับสถาบันการเงินและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันคิดให้กับลูกค้าทั่วไป
คอกเบียรับ - เงิน ให้กู้ยืม โดยมีทรัพย์สิน จำนองเป็นประกัน	5,591	7,106	อัตราเดียวกับอัตราที่บริษัทคิดให้กับผู้กู้ยืมทั่วไป ที่มีทรัพย์สินจำนอง
เงินปันผลรับ	450,450	417,347	ตามที่ประกาศจ่าย
รายได้ค่าธรรมเนียมนายหน้าซื้อ ขายหลักทรัพย์	72,323	34,405	เป็นปกติทางการค้าของธุรกิจนายหน้าซื้อขาย หลักทรัพย์
ขาดทุนจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและ แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	267,709	66,402	เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญา
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ	1,836,480	1,332,848	อัตราตามสัญญาที่ตกลงกัน โดยคิดเป็นอัตรา ร้อยละต่อเบียประกันภัยรับ
ค่าสินไหมรับคืน	231,957	124,856	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าสินไหมจ่ายและค่าตรวจสอบสุขภาพ	75,144	50,719	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	156,166	119,886	อัตราเดียวกับสถาบันการเงินและบริษัทที่ เกี่ยวข้องกันคิดให้กับลูกค้าทั่วไป
ค่าเบียประกันภัยจ่าย	1,960	2,360	เป็นปกติทางการค้าของการรับประกันภัย
ค่าเช่าอาคารและค่าบริการ	68,550	69,743	สำหรับอาคารสำนักงานใหญ่ค่าเช่าตารางเมตร ละประมาณ 90 บาทต่อเดือน ค่าบริการตาราง เมตรละประมาณ 29 บาทต่อเดือน ตามสัญญา เช่าระยะยาว และค่าเช่าตารางเมตรละประมาณ 44 บาท 138 บาทต่อเดือน และค่าบริการตาราง เมตรละประมาณ 91 บาทและ 307 บาทต่อเดือน สำหรับอาคารเช่าของสาขาเช่าตารางเมตรละ ประมาณ 100 บาท 150 บาท 188 บาท และ 315 บาทต่อเดือน และค่าบริการตารางเมตรละ ประมาณ 342 บาทและ 200 บาทต่อเดือน
ค่าบริการอื่น ๆ	17,499	2,742	เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาและเป็นราคาที่คิดกับ สมาชิกในอัตราโดยทั่วไป

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เบี้ยประกันภัยรับจากช่องทางการจัดจำหน่าย Bancassurance มีจำนวน โดยประมาณร้อยละ 64.15 และร้อยละ 62.03 ของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัทและบริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
บริษัทย่อย				
หนี้สินอื่น				
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	-	-	659
เงินมัดจำ	-	-	66	66
รวมหนี้สินอื่น	-	-	66	725
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
เงินฝากสถาบันการเงิน				
(รวมอยู่ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด)	1,051,281	1,930,536	1,043,223	1,919,132
สินทรัพย์ลงทุน				
เงินลงทุนเพื่อขาย - ราคาทุน				
ตราสารทุนในประเทศ	2,221,635	2,024,654	2,221,635	2,024,654
หน่วยลงทุนในประเทศ	3,337,446	3,558,734	3,337,446	3,558,734
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย - ราคาทุน	5,559,081	5,583,388	5,559,081	5,583,388
บวก ค่าไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	2,030,324	1,710,711	2,030,324	1,710,711
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย - มูลค่ายุติธรรม	7,589,405	7,294,099	7,589,405	7,294,099
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด - ราคาทุน/				
ราคาทุนตัดจำหน่าย				
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	2,745,000	3,955,000	2,745,000	3,955,000
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	6,316,261	6,327,666	6,316,261	6,327,666
รวมเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด - ราคาทุน/				
ราคาทุนตัดจำหน่าย	9,061,261	10,282,666	9,061,261	10,282,666
เงินลงทุนทั่วไป - ตราสารทุนต่างประเทศ	11,167	1,167	11,167	1,167
เงินให้กู้ยืม	73,060	96,868	73,060	96,868
รวมสินทรัพย์ลงทุน	16,734,893	17,674,800	16,734,893	17,674,800

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)				
ลูกหนี้จากการประกันภัยต่อ	230,784	175,965	230,784	175,965
ลูกหนี้ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและแลกเปลี่ยน เงินตราต่างประเทศ	5,585,475	4,585,297	5,585,475	4,585,297
สินทรัพย์อื่น				
รายได้ค้างรับ	6,641	3,176	-	-
ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า	34,411	46,204	34,411	46,205
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	208	201	208	200
รวมสินทรัพย์อื่น	41,260	49,581	34,619	46,405
เจ้าหนี้จากการประกันภัยต่อ	187,294	123,055	187,294	123,055
ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	10,468	1,873	10,468	1,873
เจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและแลกเปลี่ยน เงินตราต่างประเทศ	5,622,022	4,899,075	5,622,022	4,899,075
หนี้สินอื่น				
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จค้างจ่าย	366,786	279,202	366,786	279,202
เจ้าหนี้ค่าเบี่ยงประกัน	16,410	6,360	-	-
ค่าเช่าอาคารและค่าบริการค้างจ่าย	128	1,766	128	1,766
รวมหนี้สินอื่น	383,324	287,328	366,914	280,968

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำคัญ

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559
ผลประโยชน์ระยะสั้น	55,481	45,353	55,481	45,353
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	1,842	356	1,842	274
ผลประโยชน์ที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (หมายเหตุ 25)	360	3,489	360	3,489
รวมค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำคัญ	57,683	49,198	57,683	49,116

รายละเอียดของใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญของกลุ่มบริษัทและบริษัทที่จัดสรรให้แก่พนักงานได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 25

34. หลักทรัพย์ประกันวางไว้กับนายทะเบียน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้วางหลักทรัพย์ประกันไว้กับนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ราคาทุน/ราคาทุนตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน/ราคาทุนตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	23,200	25,605	20,000	24,434

35. ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นเงินสำรองวางไว้กับนายทะเบียน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้วางหลักทรัพย์ไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยกับนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ราคาทุน/ราคาทุน ตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน/ราคาทุน ตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม
พันธบัตรรัฐบาล	52,400,828	61,274,166	42,811,914	48,139,566
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	5,699,921	6,375,488	6,199,704	6,902,127
รวม	58,100,749	67,649,654	49,011,618	55,041,693

36. เงินสมทบกองทุนประกันชีวิต

เงินสมทบกองทุนประกันชีวิตสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
	ยอดเงินสมทบกองทุนประกันชีวิตสะสมต้นปี	299,789
เงินสมทบกองทุนประกันชีวิตระหว่างปี	44,039	43,333
ยอดเงินสมทบกองทุนประกันชีวิตสะสมสิ้นปี	343,828	299,789

37. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับงวดที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัท (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างงวด

กำไรต่อหุ้นปรับลดคำนวณโดยหารกำไรสำหรับงวดที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัท (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยผลรวมของจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างงวดกับจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่บริษัทอาจต้องออกเพื่อแปลงหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดทั้งสิ้นให้เป็นหุ้นสามัญ โดยสมมติว่าได้มีการแปลงเป็นหุ้นสามัญ ณ วันต้นงวดหรือ ณ วันออกหุ้นสามัญเทียบเท่า

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นปรับลดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แสดงการคำนวณได้ดังนี้

	กำไรสำหรับปี		งบการเงินรวม		กำไรต่อหุ้น	
	(พันบาท)		จำนวนหุ้นสามัญ		(บาท)	
	2560	2559	ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก		2560	2559
			(พันหุ้น)			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน						
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท	3,635,388	5,110,300	1,707,566	1,704,992	2.13	3.00
ผลกระทบของหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลด						
ใบสำคัญแสดงสิทธิ รุ่นที่ 2	-	-	-	691		
กำไรต่อหุ้นปรับลด						
กำไรที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญโดยสมมติว่ามี การแปลงใบสำคัญแสดงสิทธิเป็นหุ้นสามัญจาก	3,635,388	5,110,300	1,707,566	1,705,683	2.13	3.00

	กำไรสำหรับปี		งบการเงินเฉพาะกิจการ		กำไรต่อหุ้น	
	(พันบาท)		จำนวนหุ้นสามัญ		(บาท)	
	2560	2559	ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก		2560	2559
			(พันหุ้น)			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน						
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญบริษัท	3,645,241	5,122,365	1,707,566	1,704,992	2.14	3.00
ผลกระทบของหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลด						
ใบสำคัญแสดงสิทธิ รุ่นที่ 2	-	-	-	691		
กำไรต่อหุ้นปรับลด						
กำไรที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญโดยสมมติว่ามี การแปลงใบสำคัญแสดงสิทธิเป็นหุ้นสามัญจาก	3,645,241	5,122,365	1,707,566	1,705,683	2.14	3.00

38. เงินปันผลจ่าย

เงินปันผลจ่ายที่ประกาศจ่ายในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

	อนุมัติโดย	จำนวนเงินปันผลรวม (ล้านบาท)	จำนวนเงินปันผลต่อหุ้น (บาท)
เงินปันผลประจำปีสำหรับปี 2559	มติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560 และอนุมัติโดย คปภ. เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2560	730	0.43
เงินปันผลระหว่างกาลจากผลการ ดำเนินงานสำหรับงวดหกเดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2560	มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2560 และอนุมัติ โดย คปภ. เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2560	543	0.32
รวมเงินปันผลจ่ายในระหว่างปี 2560		1,273	0.75
เงินปันผลประจำปีสำหรับปี 2558	มติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2559 และอนุมัติโดย คปภ. เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2559	544	0.32
เงินปันผลระหว่างกาลจากผลการ ดำเนินงานสำหรับงวดหกเดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2559	มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2558 และ อนุมัติ โดย คปภ. เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558	545	0.32
รวมเงินปันผลจ่ายในระหว่างปี 2559		1,089	0.64

39. ภาระผูกพัน

39.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ทำสัญญาก่อสร้างอาคารกับบริษัทภายในประเทศ เป็นจำนวนเงิน 228.06 ล้านบาท และ 176.20 ล้านบาท ตามลำดับ และกลุ่มบริษัทและบริษัท มีภาระผูกพันคงเหลือที่ต้องจ่ายตามสัญญาเป็นจำนวน 44.73 ล้านบาท และ 80.77 ล้านบาท ตามลำดับ

39.2 กลุ่มบริษัทและบริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคาร รถยนต์ และอุปกรณ์ อายุของสัญญามีระยะเวลาประมาณ 1 ถึง 5 ปี สำหรับการเช่าพื้นที่ในอาคาร และประมาณ 1 ถึง 5 ปี สำหรับการเช่ารถยนต์และอุปกรณ์ สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่บอกเลิกไม่ได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคต ทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		
	จ่ายชำระภายใน		
	1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าดำเนินงาน	49.69	47.17	96.86
สัญญาบริการ	0.23	0.03	0.26
รวม	49.92	47.20	97.12

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559		
	จ่ายชำระภายใน		
	1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าดำเนินงาน	65.07	63.15	128.22
สัญญาบริการ	13.36	0.05	13.41
รวม	78.43	63.20	141.63

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		
	จ่ายชำระภายใน		
	1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าดำเนินงาน	49.53	46.95	96.48
สัญญาบริการ	0.21	-	0.21
รวม	49.74	46.95	96.69

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559		
	จ่ายชำระภายใน		
	1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าดำเนินงาน	64.91	62.77	127.68
สัญญาบริการ	13.34	-	13.34
รวม	78.25	62.77	141.02

กลุ่มบริษัทและบริษัทรับรู้ค่าเช่าที่เกิดขึ้นจากสัญญาเช่าดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 35.1 ล้านบาท (วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 35.4 ล้านบาท)

- 39.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทอาจต้องฝากเงินในอนาคตจากเงื่อนไขการลงทุนตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 11.6 (1) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

จ่ายภายใน	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
1 ปี	1,200,000	1,200,000
2 - 5 ปี	300,000	600,000

40. คดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมีคดีถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายและคดีความยังไม่สิ้นสุดจำนวนรวมประมาณ 18 ล้านบาท และ 60 ล้านบาท ตามลำดับ จากการเป็นผู้รับประกันภัย กลุ่มบริษัทและบริษัทยังไม่ได้ตั้งสำรองเพื่อความเสียหายจากคดีความดังกล่าว เนื่องจากยังคงมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลของการพิจารณาคดี

41. การวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

กลุ่มบริษัทและบริษัทใช้วิธีราคาตลาดเป็นเทคนิคในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้น ในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทและบริษัทย่อยจะใช้วิธีราคาทุนหรือวิธีรายได้เป็นเทคนิคในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ดังกล่าวแทน

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ในการนำเทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมข้างต้นมาใช้ กิจการต้องใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ (observable inputs) ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมให้มากที่สุด

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง มูลค่ายุติธรรม กำหนดลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ออกเป็น 3 ระดับ ตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์อย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง

ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม

ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ (unobservable inputs) เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคต ที่กิจการประเมินขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยก แสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า				
ตราสารทุน	87,957	-	-	87,957
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน	38,200,799	6,226,402	-	44,427,201
ตราสารหนี้	-	32,694,734	-	32,694,734
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด				
ตราสารหนี้	-	215,456,259	13,636,723	229,092,982
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน				
ตราสารอนุพันธ์	-	-	22,660	22,660
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	701,820	-	701,820
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	36,670	-	36,670
เงินให้กู้ยืม				
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	7,865,321	7,865,321
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	132,206	-	132,206
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	937	-	937

(หน่วย : พันบาท)

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

31 ธันวาคม 2559

	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า				
ตราสารทุน	155,100	-	-	155,100
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน	27,654,841	3,851,501	-	31,506,342
ตราสารหนี้	-	33,807,890	-	33,807,890
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด				
ตราสารหนี้	-	189,095,985	11,956,873	201,052,858
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน				
ตราสารอนุพันธ์	-	-	17,137	17,137
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	23,340	-	23,340
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	37,020	-	37,020
เงินให้กู้ยืม				
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	6,933,470	6,933,470
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	2,118,939	-	2,118,939
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	4,577	-	4,577

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

42. ความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิต

กลุ่มบริษัทและบริษัทตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในทุกด้านตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มบริษัทและบริษัท ซึ่งกำหนดให้กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องระบุความเสี่ยงและบริหารความเสี่ยงเพื่อลดผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทั้งในด้านของฐานะการเงินและชื่อเสียงของกลุ่มบริษัทและบริษัท

ความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย

ความเสี่ยงจากการรับประกันภัย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราการตาย อัตราการเจ็บป่วย อัตราความคงอยู่ หรืออัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากอัตราค่าใช้จ่ายที่ได้ประมาณการไว้ ทำให้เกิดผลกระทบทางลบกับผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและบริษัท ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยของกลุ่มบริษัทและบริษัทเริ่มจากการพัฒนาแบบประกัน โดยกลุ่มบริษัทและบริษัทมีคณะทำงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างแนวคิดและพัฒนาสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบายความเสี่ยงของกลุ่มบริษัทและบริษัท

นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทและบริษัทยังมีการกำหนดแนวทางในการพิจารณารับประกันที่เป็นมาตรฐานตามแบบประกัน อายุ และเพศไว้อย่างชัดเจนในการคัดเลือกภัยจากกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการทำประกันชีวิต โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อัตราภาระ ความคงอยู่ของกรมธรรม์ หรือความสามารถในการชำระเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันด้วยเช่นกัน และเมื่อรับประกันภัยแล้ว กลุ่มบริษัทและบริษัทยังได้ดำเนินการประเมินความเพียงพอของสำรองประกันภัยและเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้มั่นใจว่า กลุ่มบริษัทและบริษัทจะสามารถรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

กลุ่มบริษัทและบริษัทมีการทบทวนข้อสมมติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจว่าข้อสมมติที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการทดสอบความพอเพียงของหนี้สินและการคำนวณเงินกองทุนของกลุ่มบริษัทและบริษัทเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ ความเสี่ยงหลักด้านการรับประกันภัยของกลุ่มบริษัทและบริษัท ประกอบไปด้วย

(1) อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ย หมายถึง ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ทั้งนี้กลุ่มบริษัทและบริษัทมีแนวทางการบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดให้คณะทำงานบริหารเงินกองทุนคอยติดตาม ประเมินและรายงานปัจจัยเสี่ยงและดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (KRI : Key Risk Indicators) อย่างใกล้ชิด รวมถึงการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (Asset and Liability Management: ALM) ด้วยการทำ Duration Matching เพื่อลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยทั้งในฝั่งของสินทรัพย์และหนี้สิน และทดสอบภาวะวิกฤต (Stress test) ภายใต้สถานการณ์สมมติต่างๆ (Scenario test) ทั้งปัจจุบันและล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการวางแผนการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินได้อย่างเหมาะสม

(2) ความเสี่ยงด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

ความเสี่ยงด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง ข้อบกพร่องที่มีศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประกันภัย ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มบริษัทและบริษัทมีรายได้จากเบี้ยประกันภัยรับรายใหม่จากช่องทางธนาคารในสัดส่วนที่สูง กลุ่มบริษัทและบริษัทจึงมีการบริหารความเสี่ยงในการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มสัดส่วนของรายได้จากช่องทางอื่นๆ อาทิ ช่องทางการขายผ่านตัวแทน ช่องทางขายแบบประกันภัยกลุ่ม และช่องทางการขายผ่านทาง โทรศัพท์ ให้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเพิ่ม ช่องทางขายใหม่ คือ ช่องทางขายออนไลน์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า พร้อมทั้งมีการทบทวนการกำหนด ราคากับการออกแบบและปัจจัยต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ใหม่ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และอนุมัติผลิตภัณฑ์ ผ่านคณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ความอ่อนไหวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย

สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว

กลุ่มบริษัทและบริษัทคำนวณสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวด้วยวิธีสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ (Net Level Premium Valuation: NPV) ซึ่งใช้ข้อสมมติคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงตลอดอายุกรรมธรรม์ (Lock-in Assumption) ส่งผลให้การคำนวณสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวไม่ได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ย อัตราการขาดอายุ หรืออัตราคิดลดที่เปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทดสอบความพอเพียงของหนี้สินทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานนั้นจัดทำโดยใช้วิธีเปรียบเทียบสำรองตามวิธีเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่กับสำรองตามวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation: GPV) ซึ่งใช้ข้อสมมติที่เป็นปัจจุบัน และเนื่องจากว่าผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทและบริษัทเป็นแบบรับรองของผลประโยชน์ ทำให้ปัจจัยที่มีผลกระทบมากที่สุดในการคำนวณสำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวม ได้แก่ อัตราคิดลด ซึ่งคำนวณมาจาก Risk-free rate + illiquidity premium ดังนั้นในสถานะที่อัตราดอกเบี้ยปลอดความเสี่ยงมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้สำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวมมีจำนวนที่ลดลงและต่ำกว่าสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ กลุ่มบริษัทและบริษัทไม่ต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุน ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากว่าสถานะที่อัตราดอกเบี้ยปลอดความเสี่ยงมีอัตราที่ลดลงจะส่งผลให้สำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวมมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่สำรองประกันภัยแบบเบี้ยประกันภัยรวมเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่าจำนวนตามสำรองเบี้ยประกันภัยสุทธิชำระคงที่ กลุ่มบริษัทและบริษัทจะต้องรับรู้ส่วนต่างเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุนจากผลการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัท ไม่มีจำนวนของสำรองที่ตั้งเพิ่มเติมจากการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน เนื่องจากสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวที่กลุ่มบริษัทและบริษัทได้บันทึกในงบการเงินนั้นเพียงพออยู่แล้ว และในกรณีที่ทดสอบการลดลงของอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 0.25 กลุ่มบริษัทและบริษัทก็ไม่มีภาระสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวที่ต้องตั้งเพิ่มเติมเช่นกัน

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีจำนวนของสำรองที่ตั้งเพิ่มเติมจากการทดสอบความพอเพียงของหนี้สินจำนวน 660 ล้านบาท และในกรณีที่ทดสอบการลดลงของอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 0.25 กลุ่มบริษัทและบริษัทจะมีสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวที่ต้องตั้งเพิ่มเติม 4,213 ล้านบาท

สำรองค่าสินไหมทดแทน

กลุ่มบริษัทและบริษัทบันทึกสำรองค่าสินไหมทดแทนสำหรับสัญญาประกันภัยระยะสั้น สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วแต่กลุ่มบริษัทและบริษัทยังไม่ได้รับรายงาน (Incurred but not reported: IBNR) ด้วยข้อสมมติที่ใช้ในวิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยข้อสมมติสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อการประมาณการ คือ อัตราเงินเฟ้อของค่ารักษาพยาบาลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจทำให้สำรองที่ประมาณการไว้ต่ำกว่าที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสัดส่วนของเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนเมื่อเปรียบเทียบกับสำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวนั้น มีอัตราส่วนต่ำกว่าร้อยละ 1 ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติของการคำนวณเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนนี้ จึงไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของกำไรหรือขาดทุน กลุ่มบริษัทและบริษัทจึงไม่ได้ทำการทดสอบความอ่อนไหวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยเกี่ยวกับสำรองค่าสินไหมทดแทน

การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย

ความเสี่ยงจากการกระจุกตัวคือความเสี่ยงที่กลุ่มบริษัทและบริษัทอาจได้รับผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญจากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทและบริษัทบริหารความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวโดยการจัดสัดส่วนการขายผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตให้กระจายในกลุ่มลูกค้าที่หลากหลายทั่วภูมิภาคในประเทศไทย โดยเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบจากการกระจุกตัวของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบริษัทและบริษัท ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มอัตราการมรณะของประชากร ด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ปัจจุบันซึ่งส่งผลให้ประชากรมีอายุเฉลี่ยที่ยืนยาวนานขึ้นอาจส่งผลกระทบการจ่ายผลประโยชน์ที่เพิ่มสูงขึ้นต่อผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ
2. การเปลี่ยนแปลงในปัจจัยทางด้านตลาดการเงิน เช่น การลดลงของอัตราดอกเบี้ยอย่างมีสาระสำคัญอาจส่งผลกระทบทางลบต่อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีการรับรองผลประโยชน์ตามกรมธรรม์

ตารางแสดงการกระจุกตัวของหนี้สินสัญญาประกันภัย โดยแยกตามผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินรวม							
		หนี้สินตามสัญญาประกันภัยก่อนการประกันภัยต่อ							
		31 ธันวาคม 2560				31 ธันวาคม 2559			
		ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม	ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม
		ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม
		ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว	253,755,474	2,839,579	-	-	256,595,053	231,271,732	2,140,562	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน	-	-	367,962	-	367,962	-	-	233,740	233,740
รวม	253,755,474	2,839,579	367,962	-	256,963,015	231,271,732	2,140,562	233,740	233,646,034

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินรวม							
		หนี้สินตามสัญญาประกันภัยชุกจากกรประกันภัยต่อ							
		31 ธันวาคม 2560				31 ธันวาคม 2559			
		ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม	ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม
		ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม
		ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว	253,755,474	2,839,579	-	-	256,595,053	231,271,732	2,140,562	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน	-	-	240,577	-	240,577	-	-	118,552	118,552
รวม	253,755,474	2,839,579	240,577	-	256,835,630	231,271,732	2,140,562	118,552	233,530,846

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินเฉพาะกิจการ							
		หนี้สินตามสัญญาประกันภัยก่อนการประกันภัยต่อ							
		31 ธันวาคม 2560				31 ธันวาคม 2559			
		ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม	ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทดั้งเดิม - แบบไม่มี	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ - แบบไม่มี	การประกันกลุ่ม
		ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	ส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม
		ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	ในเงินปันผล	รวม
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว	253,755,469	2,839,579	-	-	256,595,048	231,271,732	2,140,562	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน	-	-	367,962	-	367,962	-	-	233,740	233,740
รวม	253,755,469	2,839,579	367,962	-	256,963,010	231,271,732	2,140,562	233,740	233,646,034

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินเฉพาะกิจการ							
		หนี้สินตามสัญญาประกันภัยชุกชิจากการประกันภัยต่อ							
		31 ธันวาคม 2560				31 ธันวาคม 2559			
		ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ	การประกันกลุ่ม	รวม	ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต	ผลิตภัณฑ์ประเภทบำนาญ	การประกันกลุ่ม	รวม
		- แบบไม่มีส่วนร่วม	- แบบไม่มีส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม		- แบบไม่มีส่วนร่วม	- แบบไม่มีส่วนร่วม	และสัญญาเพิ่มเติม	
		ในเงินปันผล	ในเงินปันผล			ในเงินปันผล	ในเงินปันผล		
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว		253,755,469	2,839,579	-	256,595,048	231,271,732	2,140,562	-	233,412,294
สำรองค่าสินไหมทดแทน		-	-	240,577	240,577	-	-	118,552	118,552
รวม		253,755,469	2,839,579	240,577	256,835,625	231,271,732	2,140,562	118,552	233,530,846

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องคือความเสี่ยงที่กลุ่มบริษัทและบริษัทอาจได้รับความเสียหายอันสืบเนื่องมาจากการที่บริษัทและบริษัทย่อยไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดและ/หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอตามความต้องการและทันต่อเวลาที่กลุ่มบริษัทและบริษัทจะต้องนำไปชำระภาระผูกพันได้เมื่อครบกำหนด กลุ่มบริษัทและบริษัทมีการควบคุมความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องโดยการรักษาระดับของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและบริษัทเพื่อทำให้ผลกระทบจากความผันผวนของกระแสเงินสดลดลง

(หน่วย : พันบาท)

		งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
		31 ธันวาคม 2560			
		0 - 5 ปี	5 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป	รวม
สินทรัพย์					
สินทรัพย์จากการประกันต่อ		404,713	-	-	404,713
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ⁽¹⁾		122,321,790	105,530,260	140,644,040	368,496,090
รวมสินทรัพย์		122,726,503	105,530,260	140,644,040	368,900,803
หนี้สิน					
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว ⁽²⁾		72,787,715	147,730,220	143,156,710	363,674,645
สำรองค่าสินไหมทดแทน		367,962	-	-	367,962
รวมหนี้สิน		73,155,677	147,730,220	143,156,710	364,042,608

⁽¹⁾ ยอดรวมเงินสดและดอกเบี้ย

⁽²⁾ จำนวนเงินก่อนคิดลด

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2559			
	0 - 5 ปี	5 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป	รวม
สินทรัพย์				
สินทรัพย์จากการประกันต่อ	374,219	-	-	374,219
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ⁽¹⁾	113,202,313	99,199,417	135,513,459	347,915,189
รวมสินทรัพย์	113,576,532	99,199,417	135,513,459	348,289,408
หนี้สิน				
สำรองประกันภัยสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว ⁽²⁾	55,662,637	152,777,001	125,469,658	333,909,296
สำรองค่าสินไหมทดแทน	233,740	-	-	233,740
รวมหนี้สิน	55,896,377	152,777,001	125,469,658	334,143,036

⁽¹⁾ ยอดรวมเงินต้นและดอกเบี้ย

⁽²⁾ จำนวนเงินก่อนคิดลด

43. เครื่องมือทางการเงิน

43.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของกลุ่มบริษัทและบริษัทตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เบี้ยประกันภัยค้ำรับ สินทรัพย์/หนี้สินจากการประกันภัยต่อเงินให้กู้ยืมและเงินลงทุน กลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการกระจุกตัวของสินเชื่อซึ่งเกิดจากเงินให้กู้ยืมและเบี้ยประกันภัยค้ำรับอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผู้กู้ยืมและผู้เอาประกันภัยของบริษัทกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันและภูมิภาคต่างๆ ในประเทศ และมูลค่าสูงสุดของความเสี่ยงคือมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าวตามที่แสดงไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากเงินให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์เป็นประกัน ไม่มีสาระสำคัญ เนื่องจากกลุ่มบริษัทและบริษัทให้ผู้เอาประกันภัยเป็นจำนวนเงินที่น้อยกว่ามูลค่าเงินสดตามกรรมธรรม์ที่มีกับกลุ่มบริษัทและบริษัท และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากเงินให้กู้ยืมโดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกันมีมูลค่าสูงสุดเท่ากับมูลค่าของเงินกู้ยืมหักด้วยมูลค่าที่กลุ่มบริษัทและบริษัทสามารถรับชำระคืนจากสินทรัพย์ที่นำมาจำนอง

ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด

ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด หมายถึง ความเสี่ยงที่กลุ่มบริษัทและบริษัทอาจได้รับความเสียหายอันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนและราคาของหลักทรัพย์ซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัท

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยหมายถึง ความเสี่ยงที่มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด

กลุ่มบริษัทและบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน เงินลงทุนในหลักทรัพย์และเงินให้กู้ยืม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์ทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	31 ธันวาคม 2560		
	ไม่มีดอกเบี้ย	ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ยคงที่
รายการเทียบเท่าเงินสด	985,007	722,127	2,268,658
เงินลงทุนในหลักทรัพย์			
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	-	146,119,017
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	-	2,600,000	79,730,209
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	-	8,808,914
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	-	-	3,810,000
เงินให้กู้ยืม			
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	7,104,797
โดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	-	-	2,292,843
เงินให้กู้ยืมอื่น	-	-	6,964
รวม	985,007	3,322,127	250,141,402

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	31 ธันวาคม 2559		
	ไม่มีดอกเบี้ย	ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่
รายการเทียบเท่าเงินสด	739,491	842,578	11,527,003
เงินลงทุนในหลักทรัพย์			
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	-	127,825,628
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	-	2,600,000	66,065,596
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	-	10,344,160
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	-	-	12,790,000
เงินให้กู้ยืม			
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	6,291,190
โดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	-	-	1,656,030
เงินให้กู้ยืมอื่น	-	-	15,946
รวม	739,491	3,442,578	236,515,553

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560		
	ไม่มีดอกเบี้ย	ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่
รายการเทียบเท่าเงินสด	890,593	717,841	2,268,658
เงินลงทุนในหลักทรัพย์			
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	-	146,119,017
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	-	2,600,000	79,730,209
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	-	8,808,914
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	-	-	3,810,000
เงินให้กู้ยืม			
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	7,104,797
โดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	-	-	2,292,843
เงินให้กู้ยืมอื่น	-	-	6,964
รวม	890,593	3,317,841	250,141,402

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2559		
	อัตราดอกเบี้ย		
	ไม่มีดอกเบี้ย	ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ยคงที่
รายการเทียบเท่าเงินสด	659,258	834,428	11,527,003
เงินลงทุนในหลักทรัพย์			
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	-	-	127,825,628
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	-	2,600,000	66,065,596
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	-	10,344,160
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	-	-	12,790,000
เงินให้กู้ยืม			
โดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	-	-	6,291,190
โดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	-	-	1,605,030
เงินให้กู้ยืมอื่น	-	-	15,946
รวม	659,258	3,434,428	236,464,553

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนดหรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				
	31 ธันวาคม 2560				
	ภายใน 1 ปี	1 - 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	อัตราดอกเบี้ย ถัวเฉลี่ย (ร้อยละต่อปี)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์					
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	13,178,297	11,251,329	121,689,391	146,119,017	3.96
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	2,036,029	19,656,246	58,037,934	79,730,209	4.35
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	553,402	1,410,000	6,845,512	8,808,914	4.46
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	2,410,000	1,400,000	-	3,810,000	2.67
เงินให้กู้ยืม					
เงินให้กู้ยืมโดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	143,502	1,343,913	804,428	2,292,843	6.44
เงินให้กู้ยืมอื่น	6,910	-	54	6,964	6.00
รวม	18,328,140	35,061,488	187,377,319	240,767,947	

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				อัตราดอกเบี้ย ถัวเฉลี่ย (ร้อยละต่อปี)
	31 ธันวาคม 2559				
	ภายใน 1 ปี	1 - 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	
เงินลงทุนในหลักทรัพย์					
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	4,712,518	12,000,869	111,112,241	127,825,628	4.29
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	1,744,221	10,257,314	54,064,061	66,065,596	4.56
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	1,067,005	3,034,773	6,242,382	10,344,160	4.70
เงินฝากสถาบันการเงินที่ครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน	9,390,000	3,400,000	-	12,790,000	2.81
เงินให้กู้ยืม					
เงินให้กู้ยืม โดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกัน	45,380	1,215,711	343,939	1,605,030	6.36
เงินให้กู้ยืมอื่น	15,816	130	-	15,946	6.00
รวม	16,974,940	29,908,797	171,762,623	218,646,360	

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

กลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเนื่องมาจากการลงทุนในพันธบัตรและหน่วยลงทุนที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ กลุ่มบริษัทและบริษัทได้ตกลงทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทมียอดคงเหลือของสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ดังนี้

สกุลเงิน	สินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม		หนี้สินทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม		อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	801.0	809.6	706.5	732.7	33.94	35.42
เยน	350.0	350.0	1,240.9	1,112.9	0.30	0.31
ยูโร	30.4	13.0	23.8	9.2	38.28	37.52
กีบ	40,824.0	36,977.4	-	-	0.0041	0.0044
เหรียญสิงคโปร์	38.6	20.0	38.7	19.0	24.58	24.75

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทและบริษัทที่มีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าคงเหลือดังนี้

สกุลเงิน	จำนวนที่ซื้อคงเหลือ		อัตราแลกเปลี่ยนตามสัญญา		วันครบกำหนดตามสัญญา	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		2560		2559	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
	(ล้านบาท)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	706.5	732.7	29.25 - 36.30	29.25 - 36.30	ม.ค. 2561 - ต.ค. 2569	ม.ค. 2560 - ต.ค. 2569
เยน	1,240.9	1,112.9	0.2914 - 0.3142	0.3057 - 0.3405	ม.ค. 2561 - ธ.ค. 2561	ม.ค. 2560 - ธ.ค. 2560
ยูโร	23.8	9.2	38.50 - 39.85	37.65 - 39.10	ม.ค. 2561 - ก.ย. 2561	ก.พ. 2560 - ธ.ค. 2560
เหรียญสิงคโปร์	38.7	19.0	24.145 - 24.80	24.88 - 26.24	ม.ค. 2561 - ต.ค. 2561	ม.ค. 2560 - พ.ย. 2560

43.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ตารางต่อไปนี้เป็นกรสรุปเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชี และมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่มีสาระสำคัญ

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,975,792	3,975,792	13,109,072	13,109,072
เงินลงทุนในหลักทรัพย์				
เงินลงทุนเพื่อค้า	87,957	87,957	155,100	155,100
เงินลงทุนเพื่อขาย	77,121,935	77,121,935	65,314,232	65,314,232
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์				
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	208,373,406	229,092,982	185,817,494	201,052,858
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	341,168	701,820	1,487	23,340
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	8,279	36,670	20,362	37,020
เงินให้กู้ยืม				
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	7,104,797	7,844,452	6,291,190	6,933,470
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	18,817	22,660	19,882	17,137
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	738,011	132,206	2,764,931	2,118,939
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	27,602	937	10,478	4,577

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,877,092	3,877,092	13,020,689	13,020,689
เงินลงทุนในหลักทรัพย์				
เงินลงทุนเพื่อค้า	87,957	87,957	155,100	155,100
เงินลงทุนเพื่อขาย	77,121,935	77,121,935	65,314,232	65,314,232
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์				
เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด	208,373,406	229,092,982	185,817,494	201,052,858
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	341,168	701,820	1,487	23,340
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	8,279	36,670	20,362	37,020
เงินให้กู้ยืม				
โดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน	7,104,797	7,844,452	6,291,190	6,933,470
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	18,817	22,660	19,882	17,137
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	738,011	132,206	2,764,931	2,118,939
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	27,602	937	10,478	4,577

บริษัทมีการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- 2) เงินลงทุนในตราสารหนี้ แสดงมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด หรือคำนวณโดยใช้อัตราผลตอบแทนที่ประกาศโดยสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยหรือตลาดที่เกี่ยวข้องอื่น
- 3) เงินลงทุนในตราสารทุน แสดงมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด
- 4) มูลค่ายุติธรรมของเงินให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกันประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรที่ปลอดดอกเบี้ย
- 5) มูลค่ายุติธรรมของเงินให้กู้ยืมโดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกันประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตลาดปัจจุบันของเงินให้สินเชื่อประเภทเดียวกัน ทั้งนี้มูลค่าที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินมีจำนวนใกล้เคียงกับมูลค่ายุติธรรม
- 6) มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ประมาณโดยการใช้มูลค่ายุติธรรมที่ได้จากธนาคารคู่ค้า
- 7) มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนทั่วไปประมาณโดยใช้วิธีอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าทางบัญชี

44. การบริหารจัดการทุนของบริษัทประกันชีวิต

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนของกลุ่มบริษัทและบริษัท คือ การจัดให้มีโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและการดำรงเงินกองทุนให้ตามความเสี่ยงเป็นไปตามข้อกำหนดของ คปภ.

45. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 คณะกรรมการบริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท ในอัตราหุ้นละ 0.22 บาท ทั้งนี้การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวบริษัทจะต้องได้รับการอนุมัติจากมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

46. การจัดประเภทรายการใหม่

รายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ได้มีการจัดประเภทใหม่ให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	จำนวนเงิน	รายการที่แสดงไว้เดิม	รายการที่แสดงใหม่
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น	26,856	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น

47. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัทเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561